

RAPPORT

24. AUG. 2011 – 31. DEC. 2019

Sundhedsklinik for udokumenterede migranter

Klinikken drives af Røde Kors i
samarbejde med Lægeforeningen og
DRC Dansk Flygtningehjælp

rodekors.dk

Forord

Der er nu gået 8½ år, siden vi for første gang i august 2011 slog døren op til sundhedsklinikken i København og mere end 6 år, siden vi i december 2013 slog døren op til sundhedsklinikken i Aarhus. Rigtig meget er sket siden da, men ét står fast – behovet for sundhedsklinikken er stort, og intet tyder på, at de udokumenterede migranter i nærmeste fremtid vil få fuld adgang til det offentlige sundhedsvæsen. Det medførte, at vi i december 2019 besluttede at åbne en miniklinik i Odense med en åbningsaften pr. uge.

Siden vi åbnede og frem til 1. januar 2020, har klinikken i København og Aarhus tilsammen behandlet mere end 6.500 patienter, som har besøgt klinikken mere end 21.700 gange. År for år har vi set et øget antal patienter. Men det seneste år synes niveauet at være det samme som de sidste par år. Der kommer dog hele tiden nye patienter til, hvilket vidner om, at der til stadighed er flere patienter, som finder vores klinikker. Tallene taler for sig selv – rigtig mange syge mennesker og gravide kvinder har haft stor glæde af vores tilbud om sundhedshjælp.

Sundhedsklinikken tager afsæt i kernen af Røde Kors' vision om at forhindre og afhjælpe menneskelig nød, lidelse og diskrimination. Den bygger på Røde Kors' principper om medmenneskelighed, upartiskhed, uafhængighed og ikke mindst frivillighed. Sundhedsklinikken er på alle måder en hjertesag for Røde Kors.

Det er vigtigt at huske – og kan ikke siges for ofte – at klinikken kun kan fungere, fordi mere end 300 frivillige stiller deres tid og faglighed til rådighed i København, i Odense og i Aarhus. Læger, sygeplejersker, tandbehandlere, jordemødre, fysioterapeuter, bioanalytikere, psykologer, tolke og andre hjælpere bidrager hver især med deres viden og frivillige arbejdskraft, så alle patienter får den bedste professionelle sundhedsbehandling. Uden den store frivillige indsats ville klinikken ikke eksistere, og vi ville ikke kunne behandle de mennesker, som ikke har andre sundhedstilbud.

Også en stor tak skal lyde til vores samarbejdspartnere Lægeforeningen og DRC Dansk Flygtningehjælp, som har været med fra start og sikret, at klinikken blev en realitet, og som fortsat støtter og bakker op.

Klinikken er kun mulig ved finansiering af private fonde og donationer. Især Oak Foundation Danmark har støttet klinikken med mange penge og har været en uvurderlig støtte og bakket op, således at klinikken har kunnet fortsætte arbejdet og udvide med en afdeling i Aarhus. I 2019 har 58 lokale Røde Kors-afdelinger tilsammen doneret mere end 2 mio. kr. Alt i alt har 109 forskellige lokalafdelinger bidraget til klinikkens drift. En fantastisk opbakning, der gør, at klinikken trygt kan fortsætte arbejdet. Det er af meget stor betydning, at så mange lokalafdelinger støtter klinikken og på den måde viser, at Røde Kors står sammen.

Sundhedsklinikken har ved udgivelser af årsrapporter om klinikkens arbejde gennem 8½ år konstant synliggjort et udækket behov for sundhedshjælp til en sårbar gruppe mennesker. Røde Kors kan derudover dokumentere og sikre nødvendig sundhedshjælp til de mennesker, som opholder sig i Danmark, men som ikke har fuld adgang til det offentlige sundhedssystem. Lidelserne er mange og forskellige, men alle patienter bliver modtaget og behandlet af professionelle frivillige. Det understreger, at en frivillig indsats kan gøre en kæmpe forskel.

Anders Ladekarl
Generalsekretær
Røde Kors i Danmark

INDHOLD

1	Den frivillige indsats.....	4
2	Målgruppen.....	5
3	Ydelser i klinikken	7
4	Statistik modtagelsen	8
4.1	Antallet af patienthenvendelser i København	8
4.2	Antallet af patienthenvendelser i Aarhus.....	10
4.3	Hvor kommer patienterne fra i København.....	13
4.4	Hvor kommer patienterne fra i Aarhus.....	14
4.5	Alders- og kønsfordeling i København	15
4.6	Alders- og kønsfordeling i Aarhus	16
4.7	Sundhedsydelser – hvad spørges der efter i København	18
4.8	Sundhedsydelser – hvad spørges der efter i Aarhus	19
4.9	Den akutte tandbehandling i København.....	20
4.10	Fysioterapi i København	21
4.11	Den akutte tandbehandling i Aarhus	22
4.12	Diabetesbehandlingen i København	23

5	Statistik lægejournaler	25
5.1	Nationalitet i København.....	25
5.2	Nationalitet i Aarhus	26
5.3	Alders- og kønsfordeling i København	27
5.4	Alders- og kønsfordeling i Aarhus	29
5.5	Diagnoser	30
5.6	De gravide kvinder og de nyfødte børn i København	33
5.7	Sundhedsplejerske i København	34
5.8	De gravide kvinder og de nyfødte børn i Aarhus	34
5.9	Laboratorieprøver i København.....	35
5.10	Laboratorieprøver i Aarhus	37

6	Patienterne.....	39
7	Afsluttende kommentarer	40

1 DEN FRIVILLIGE INDSATS

Sundhedsklinikken er i høj grad afhængig af og baseret på frivillig, men professionel arbejdskraft. Klinikken har mere end 300 frivillige. Klinikken fungerer kun, fordi alle disse engagerede sundhedsbehandlere stiller deres tid og kompetencer til rådighed. Det er kun den daglige leder samt en deltidsmedarbejder i København og to deltidsmedarbejdere i Aarhus, som er ansat af Røde Kors til at lede, drive og koordinere indsatsen i klinikkerne.

Alle frivillige sundhedsbehandlere har autorisation og mindst fem års erfaring. Interessen for at være frivillig i klinikken har været og er fortsat stor. De fleste henvender sig af sig selv, og når der er behov for udvidelse, bliver de, der er på ventelisten, kontaktet.

Efter mere end otte år består den aktive frivillige stab af:

- 30 læger i København, 16 læger i Aarhus og 7 læger i Odense, som på skift har vagter i klinikken, nogle fungerer som vikarer eller har orlov. 3 læger fungerer som virksomhedsansvarlige læger – 1 i København 1 i Odense og 1 i Aarhus.
- 35 speciallæger i København, herunder også andre private klinikker som røntgenklinik, øjenlæge mv., samt psykiatere og psykologer, som kan kontaktes efter behov. Ikke alle har været benyttet endnu. 19 speciallæger i Aarhus.
- 52 sygeplejersker i København, 21 i Aarhus og 7 i Odense, som på skift har vagter i klinikken enten i modtagelsen eller ved at bistå lægen i konsultationen. Af disse personer er de fleste sygeplejersker, men der er et par stykker med anden sundhedsuddannelse, som hjælper i modtagelsen. Nogle fungerer som vikarer eller har orlov.
- 9 jordemødre i København, 8 i Aarhus og 3 i Odense, som på skift har vagter i klinikken. Nogle fungerer som vikarer eller med særlige kompetencer.
- 17 bioanalytikere i København og 13 i Aarhus som på skift har vagter i klinikken, eller som er vikarer.
- 5 fysioterapeuter og 1 kiropraktor i København, hvoraf de 3 fysioterapeuter og kiropraktoren har vagter i klinikken, 2 er stand by. 2 fysioterapeuter i Aarhus, som der laves ad-hoc aftaler med.
- 14 tandbehandlere (tandlæger og klinikassistenter) i København, hvoraf nogle fungerer som vikarer eller er på orlov. 8 tandbehandlere (tandlæger og klinikassistenter) i Aarhus.
- 42 tolke, som kan tolke på telefonen til både København, Odense og Aarhus.
- 15 ekstra frivillige i København og 10 i Aarhus, som på skift går til hånde i klinikken, åbner for patienterne og hjælper med at hente medicin på apoteket.
- 1 farmaceut i København og 1 i Aarhus, som holder orden på indkøbt medicin.

2 MÅLGRUPPEN

Sundhedsklinikkens patientgrundlag er udokumenterede migranter i Danmark. Det er mennesker, som ikke har lovligt ophold i Danmark og derfor kun har adgang til akutte sundhedsydelser i det offentlige sundhedsvæsen. Det kan være udenlandske kvinder og mænd, som søger arbejde eller er handlet til prostitution eller i tvangsarbejde, afviste asylansøgere, slægtninge til herboende, som ikke kan få bevilget familiesammenføring, herunder kvinder, der bliver gift med en herboende mand. Det kan være mennesker, som søger familiesammenføring, og som er kommet til landet, inden tilladelsen foreligger. Det kan være tidligere studerende fra Europa, USA eller tredjeverdenslande og au pair-kvinder, der ikke rejser hjem, når deres kontraktforhold udløber.

Fælles for målgruppen er, at den omfatter personer, som ikke har det gule sundhedskort eller private sygeforsikringer og heller ikke dansk cpr.nr.

Patienterne kommer fra hele verden. I klinikken i København kommer der flest fra Afrika, Asien og Østeuropa. I klinikken i Aarhus kommer der flest fra Afrika, Mellemøsten og Asien. Flere afrikanere har midlertidig opholdstilladelse i Italien eller Spanien.

I december 2014 udkom Rockwool Fondens Forskningsenhed med en rapport om den illegale indvandring i Europa¹. Den beskriver bl.a., hvor migranterne kommer fra, migranternes motiver for at migrere, deres alder og fordeling af mænd og kvinder. Klinikens patienter er på mange måder repræsentative for rapportens konklusioner – at de fleste migranter kommer fra Afrika, Mellemøsten, Asien og Østeuropa, at de migrerer for at finde arbejde og kunne opretholde en eksistens pga. fattigdom og social ulighed i eget land, at de typisk er mellem 20-40 år, og der er flere mænd end kvinder. Rapporten anslår, at der med stor sandsynlighed er omkring 32.000 illegale migranter i Danmark. I 2016 udgav Rockwool Fondens Forskningsenhed et arbejdspapir, hvor de reviderer antallet af illegale migranter til knap 20.000 i Danmark.² Men det understreges samtidig, at tallene er baseret på skøn, da det i sagens natur ikke er muligt at tælle mennesker, som opholder sig illegalt i landet.

I 2017 udgav Kompasset, Kirkens Korshær en erfaringsrapport om arbejdet med de hjemløse migranter³. Ifølge deres erfaringer er det typisk økonomiske push faktorer i eget land, som får mennesker fra Østeuropa og Afrika til at rejse til Danmark. Kompassets erfaring er, at der ikke er noget, der taler for, at det er det danske velfærdssystem, som tiltrækker migranter, for de kender sjældent til vores sociale forhold. De åbne EU-grænser har gjort det muligt for fattige mennesker fra typisk Rumænien, Polen og Bulgarien frit at rejse til Danmark for at søge arbejde, men de bliver ofte fanget i vores komplekse love og regler om arbejdstilladelse og opholdstilladelse, så de hurtigt ender som hjemløse migranter, der må ernære sig som fx flaskesamlere. Mange af de afrikanske migranter har papirer fra Italien og Spanien, men det giver dem ikke opholdsrettigheder, som EU-borgerne har. Den sociale deroute som hjemløs migrant går ofte stærkt med flere sundhedsmæssige problemer til følge. Dette gør sundhedsklinikken endnu mere uundværlig.

Som det er nu, giver Sundhedsloven mulighed for akut behandling af alle mennesker, men der er stor usikkerhed om, hvordan akut skal defineres. Mange mennesker med fx kroniske lidelser (diabetes, for højt blodtryk, astma m.v.) eller graviditeter falder uden for akutlovgivningen. I Sundhedsministeriets redegørelse om "Sundhedsydelser til uregistrerede migranter" udgivet efteråret 2014, konkluderer

¹ "Den illegale indvandring til Europa og til Danmark. Årsager, omfang og betydning" af Torben Tranæs og Bent Jensen. Rockwool fondens forskningsenhed, Gyldendal

² "De illegale indvandrere i Danmark". Arbejdspapir 115 af Johanne K. Clausen og Jan Rose Skaksen. Rockwool Fondens Forskningsenhed.

³ Uregistrerede hjemløse migranter i København – en erfaringsopsamling fra Kirkens Korshær 2017

Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse, at Danmark opfylder sine forpligtelser med gældende lovgivning, og akutte tilfælde i sidste ende beror på et lægefagligt skøn.⁴

I 2019 udarbejdede Sundheds- og ældreministeriet en ny vejledning, som skærper, at det offentlige sundhedsvæsen skal afdække patientens betalingsforhold i tilfælde af akutte henvendelser. En skærkelse, som kan give endnu større usikkerhed om migranternes adgang til sundhed. Hjemløse migranter, som åbenlyst ikke kan betale for akutte ydelser, er dog fritaget og vil modtage gratis akut hjælp.⁵

Institut for Menneskerettigheder udgav i 2016 en rapport om uregistrerede migranternes sundhedsrettigheder med særligt fokus på de gravide kvinder og det ufødte barns rettigheder. Rapporten påpeger, at der er behov for gennem lovgivning at sikre uregistrerede gravide kvinders og børns adgang til sundhed, så dansk ret kan leve op til menneskerettens krav og anbefalinger, hvilket de ikke mener, den gør nu. De anbefaler, at alle kvinder, der opholder sig i Danmark, er berettiget til gratis jordemoderkontrol og fødsel samt screening for smitsomme sygdomme. Deres holdning er desuden, at alle uregistrerede børn bør kunne få gratis børneundersøgelser og børnevaccinationsprogrammer.⁶

Camilla Ravnø, postdoc ved Institut for Antropologi på Københavns Universitet, har lavet et studie om hjemløse rumænere i Danmark og deres sundhedstilstand. De fleste rumænere, som søger til Danmark for at arbejde, er romaer. Hun påpeger i sit studie: "Doubling Syndemics: Ethnographic Accounts of the Health Situation of Homeless Romanian Roma in Copenhagen", at romaer synes at være dobbelt udsatte, idet de hjemme i Rumænien er fattige, arbejdsløse og diskrimineret og derfor kun har få sundhedsrettigheder. De har fx ikke mulighed for at få det blå sundhedskort. Når de kommer til Danmark, har de derfor ikke samme sundhedsrettigheder som andre EU-borgere, der har det blå sundhedskort. Livet i Danmark som hjemløs migrant er hårdt. Ofte lever de af at samle flasker og sove på gaden, hvilket øger risikoen for sygdomme. De har kun mulighed for at bruge Røde Kors' sundhedsklinik.

Der er fortsat usikkerhed om, hvordan man i det offentlige sundhedsvæsen kan behandle og registrere mennesker uden CPR-nummer. Samtidig er der stor usikkerhed hos målgruppen: hvad er deres rettigheder, tør de bruge et offentligt system uden at blive anmeldt, skal man betale etc.?

Akutlovgivningen og usikkerheden om definitionen, af hvad der er akut, var netop baggrunden for oprettelsen af sundhedsklinikken. De tre organisationer bag klinikken mener ikke, at udokumenterede migranter kun skal tilbydes akut behandling og ønsker, som internationale konventioner foreskriver, lige adgang til sundhed for alle. Særligt er der behov for, at gravide kvinder og børn får adgang til forebyggende jordemoderundersøgelser og vaccinationsprogrammet for børn.

De tidligere rapporter om sundhedsklinikken blev publiceret i april 2012, oktober 2012 og siden hvert år i april måned. Alle rapporter er sendt til Sundhedsministeren til orientering og med det formål at tilvejebringe dokumentation om målgruppens behov samt skabe politisk forståelse for problemstillingen. Sundhedsministeriet har da også brugt data fra sundhedsklinikken i redegørelsen: "Sundhedsydelser til uregistrerede migranter".

⁴ "Sundhedsydelser til uregistrerede migranter, 2014"

Sundheds- og Forebyggelsesudvalget, Udvalget for Udlændinge- og Integrationspolitik 2013-14 SUU Alm.del Bilag 630, UUI Alm.del Bilag 148 Offentligt. Ministeriet for sundhed og forebyggelse

⁵ Udkast til: Vejledning til opkrævning af betaling for akut og fortsat sygehusbehandling af visse personer uden bopæl i Danmark

⁶ "Uregistrerede migranternes sundhedsrettigheder" af Eva Ersbøll og Lisbeth Garly Andersen, Institut for Menneskerettigheder 2016.

⁷ "Doubling Syndemics: Ethnographic Accounts of the Health Situation of Homeless Romanian Roma in Copenhagen" af Camilla Ida Ravnø. Health and Human Rights Journal, December 2017.

3 YDELSER I KLINIKKEN

Sundhedsklinikken tilbyder den nødvendige sundhedshjælp, som målgruppen ikke kan få i det offentlige sundhedsvæsen. Med udgangspunkt i lægeløftet og medmenneskelighed behandler de frivillige i klinikken patienternes sygdomme, så de ikke udvikler sig til akutte og livstruende situationer. Klinikken har også en vigtig funktion med at behandle smitsomme sygdomme såvel af hensyn til patienten, som for at begrænse smitterisikoen i forhold til det øvrige samfund. Ligeledes er det en vigtig opgave at tilse og rådgive de gravide kvinder, som ikke har adgang til almindelig jordemoderkontrol.

Klinikken i København har åbent tre gange om ugen kl. 17–20 med:

- To læger og tre sygeplejersker om mandagen
- Jordemoder, læge og to sygeplejersker om onsdagen
- Læge, to sygeplejersker og skiftevis tandbehandlere og fysioterapeuter om torsdagen
- Hver aften er der bioanalytikere til at foretage blodprøver og en hjælper i modtagelsen til at gå til hånde.

Målrettede sundhedstilbud i København:

- To gange om måneden (fra 2020 hver tredje uge) er der sundhedsplejerske og børnelæge – fredag formiddag kl. 10–12
- En gang om måneden er der diabetesteam til vejledning og behandling af diabetespatienterne – tirsdag aften kl. 17–19
- Psykiater og hudlæge kommer en gang om måneden.

Hvis patienterne har brug for en speciallæge, kan de henvises til en bred vifte af frivillige speciallæger, som tilbyder deres hjælp enten i egen klinik eller via individuelle aftaler uden for åbningstiden i klinikken. Det betyder, at klinikken i gennemsnit har patienter i mere end 15 timer om ugen.

Klinikken i Aarhus har åbent to gange om ugen kl. 17–20 med:

- En læge og to sygeplejersker mandag
- Hver anden mandag er der akut tandbehandling
- En læge, to sygeplejersker og en jordemoder torsdag
- Bioanalytiker og hjælper i modtagelsen begge aftener.

Beredskabet af speciallæger bygges op efter behov og fungerer på samme måde som i København, nemlig at der laves ad-hoc aftaler.

I december 2019 åbnede en miniklinik i Odense, som har åbent hver tirsdag kl. 17–19 med:

- En læge og en sygeplejerske hver tirsdag
- En jordemoder hver anden tirsdag.

Der er desuden tilknyttet frivillige tolke, som yder telefontolkning for både klinikken i København, Odense og Aarhus. Det foregår dels ved vores egne frivillige tolke, dels ved professionel tolkebistand fra Translation Team, hvis tolke yder frivillig tolkebistand.

Vi tilstræber altid en korrekt oversættelse ved en tolk. En del af oversættelsen kan gå tabt ved at bruge patientens venner eller familie. Patienten kan også tilbageholde vigtige oplysninger pga. familiens eller vennens tilstedeværelse.

4 STATISTIK MODTAGELSEN

De følgende figurer angiver data fra modtagelsen registreret i København og Aarhus. Data fra modtagelsen indeholder oplysninger på samtlige patienthenvendelser i klinikken – også gengangerne.

Data fra modtagelsen er gjort op alene for perioden 2019. Data opgøres for hver af de to afdelinger af klinikken i København og Aarhus. Odense har vi ikke mange data på endnu, men kan sige, at der siden åbningen har været en til to patienter næsten hver gang. Data fra Odense vil derfor hverken indgå i statistik fra modtagelsen eller journalerne før til næste år.

For begge klinikker gælder, at alle patienter bliver modtaget af en sygeplejerske, som foretager en visitation ved at spørge til årsag for henvendelsen, og om han/hun har været i klinikken før. Desuden skal vi have oplysninger om personlige data som navn, fødselsdato, nationalitet og telefonnummer. Vi spørger også om, hvor de har hørt om klinikken.

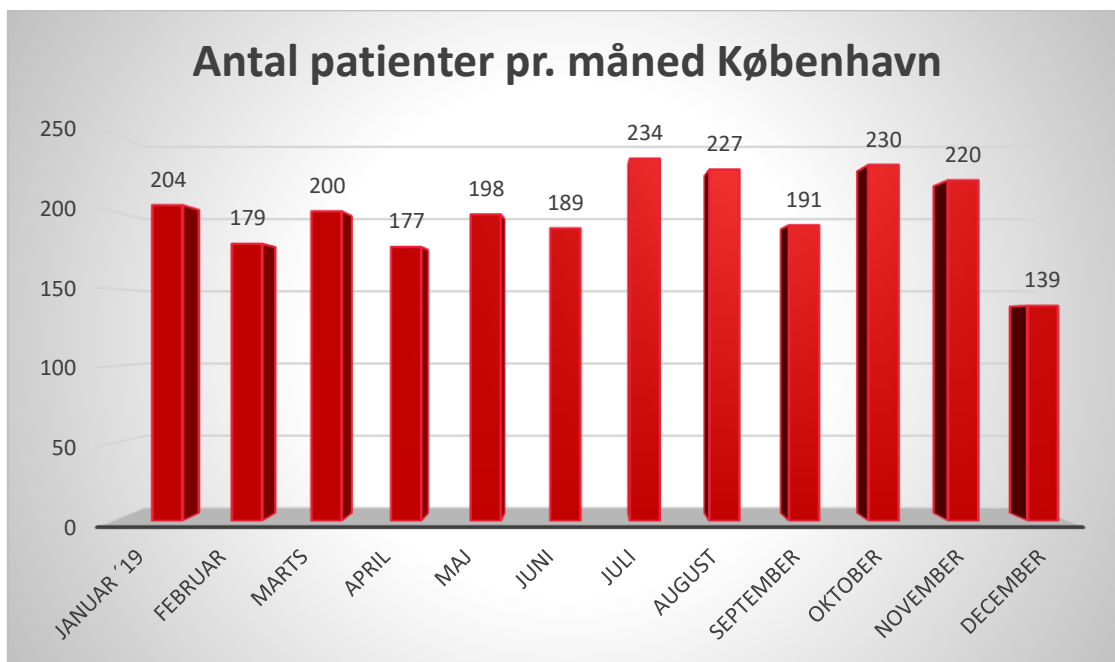
4.1 Antallet af patienthenvendelser i København

Behovet for sundhedsklinikken i København er fortsat stort. Klinikken modtager hele tiden nye patienter, selv om der også er mange gengangere:

- Efter det første halve år havde klinikken haft 504 henvendelser og opført 222 journaler
- Efter et år havde klinikken haft 1343 henvendelser og opført 597 journaler
- Efter 1½ år havde klinikken haft 2441 henvendelser og opført 993 journaler
- Efter mere end to år havde klinikken haft 4537 henvendelser og opført 1630 journaler
- Efter mere end tre år havde klinikken haft 6939 henvendelser og opført 2354 journaler
- Efter mere end fire år havde klinikken haft 9403 henvendelser og opført 3087 journaler
- Efter mere end fem år havde klinikken haft 12.062 henvendelser og opført 3853 journaler
- Efter mere end seks år havde klinikken haft 14.661 henvendelser og opført 4534 journaler
- Efter mere end syv år havde klinikken haft 17.068 henvendelser og opført 5157 journaler
- Efter mere end otte år havde klinikken haft 19.456 henvendelser og opført 5911 journaler.

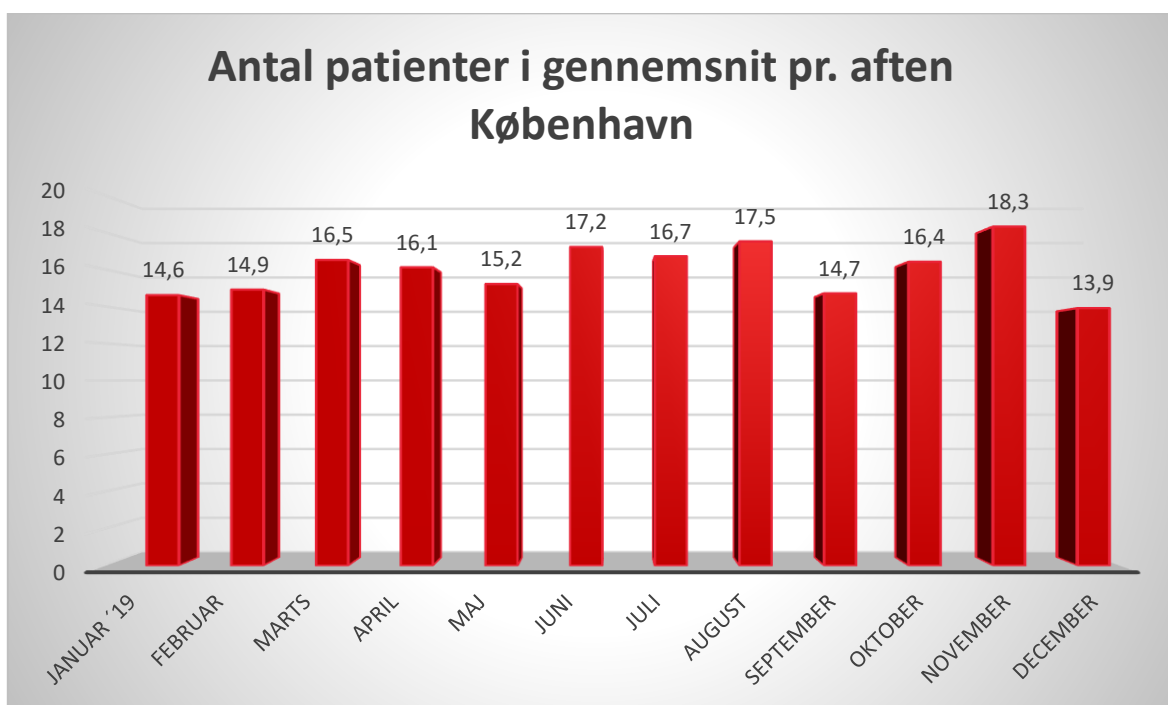
Antallet af patienthenvendelser i 2019 er på 2388 mod 2407 i 2018. For hvert år kommer nye patienter til klinikken, og de henvender sig typisk flere gange. Det skyldes, at kendskabet til klinikken øges år for år. Men det siger også noget om bevægeligheden blandt migranter – nye kommer, andre rejser videre. Det samlede besøgstal for 2019 er en smule lavere end i 2018, hvilket kan tilskrives tilfældigheder og fx et par aflysninger af behandlingstilbud pga. sygdom. Patienthenvendelser pr. måned varierer. Der er umiddelbart ikke noget logisk mønster i, hvilke måneder der kommer flest patienter.

Klinikkens åbningstilbud matcher behovet indtil videre; der er derfor ikke grundlag for at udvide åbningstiden endnu.

Figur 1. Antal patienter, der er kommet til klinikken i København hver måned i 2019 (inklusive gengangere).

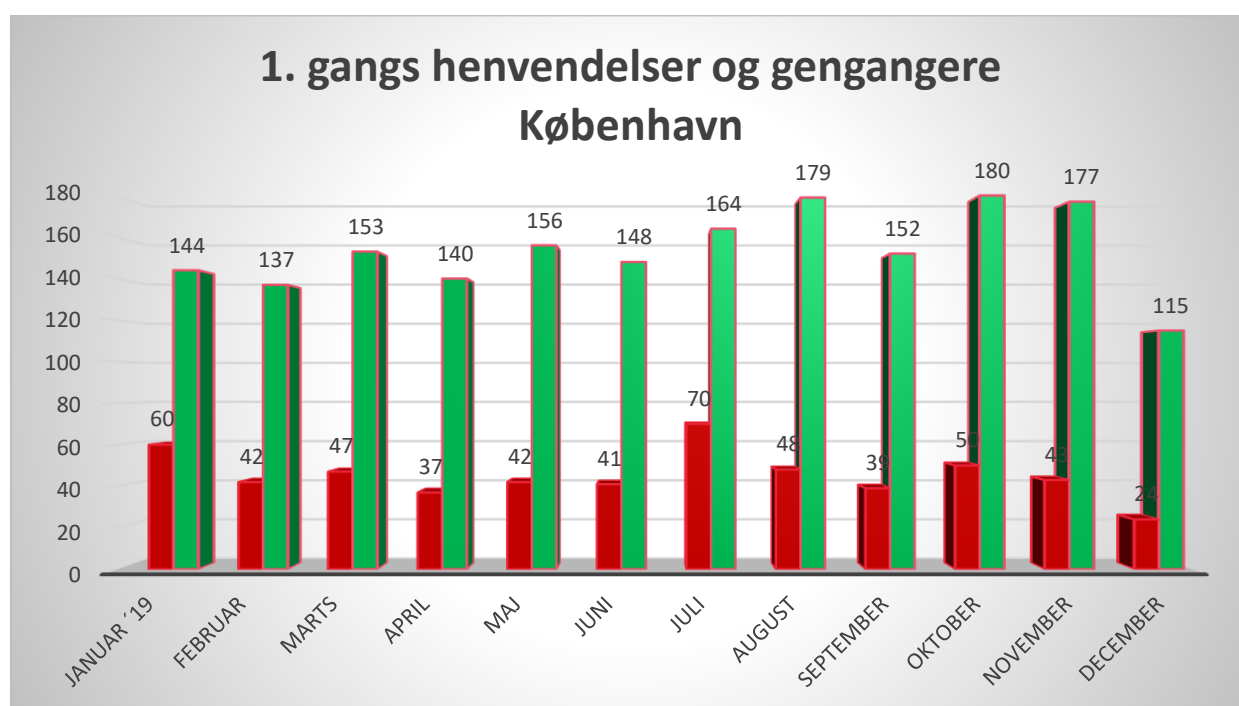
Antallet af patienthenvendelser i gennemsnit pr. åbningsaften er opgjort måned for måned. Tallene indeholder også de patienter, som er blevet tilset af en speciallæge inden almindelig åbningstid. Det er typisk mellem 2-10 patienter om ugen afhængig af, om der også har været ekstra tandbehandling. Gennemsnittet for hele året ligger på 16 patienthenvendelser pr. åbningsaften. Et lille fald på 1 patient i gennemsnit i forhold til 2018, hvilket passer med et lille fald i antallet af henvendelser generelt i 2019. Mønsteret følger stort set det samlede antal henvendelser pr. måned.

Figur 2. Antal patienter i gennemsnit pr. åbningsaften i København i 2019 (inklusive gengangere).

I modtagelsen bliver patienterne noteret for, om det er deres første besøg i klinikken, eller om de har været her før. Figuren om førstegangshenvendelser og gengangere giver et billede af, at klinikken hele tiden modtager nye patienter, men der er også mange gengangere. Budskabet om klinikkens tilbud er nået vidt ud blandt andre sociale aktører i København og omegn. Flere hospitaler henviser patienter til klinikken for opfølgende behandling, og mange tidligere patienter fortæller om klinikken til andre migranter.

Klinikken ser mange patienter mere end én gang. Det kan være patienter, som er i længerevarende behandling, gravide som kommer flere gange til jordemoder eller patienter, som kommer igen, fordi de får nye sygdomme. Antallet af gengangere er mere end dobbelt så stort som antallet af nye patienter.

Figur 3. Antal nye patienter og gengangere, der er kommet måned for måned i København i 2019 (rød = førstegangsbesøgende, grøn = gengangere).

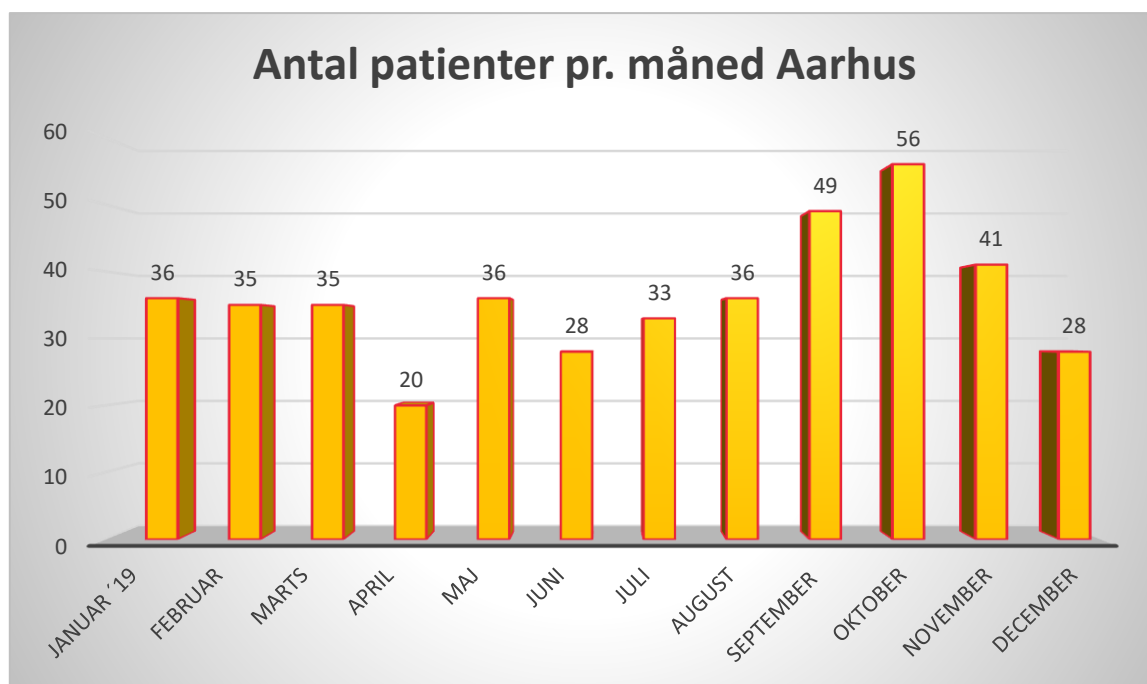
4.2 Antallet af patienthenvendelser i Aarhus

I december 2013 åbnede en afdeling af klinikken i Aarhus. Antallet af patienthenvendelser pr. måned er stadig noget mindre end i klinikken i København. Men noget tyder på, at klinikken i Aarhus har bidt sig fast, og budskabet om vores tilbud spredt sig. Alle organisationer i Aarhus bekræfter, at der er mange migranter i Aarhus og omegn, og der er behov for klinikken.

- Fra 5. december 2013 til og med 31. december 2014 havde klinikken haft 260 henvendelser svarende til 87 patienter
- Fra 5. december 2013 til og med 31. december 2015 havde klinikken haft 495 henvendelser svarende til 173 patienter
- Fra 5. december 2013 til og med 31. december 2016 havde klinikken haft 824 henvendelser svarende til 266 patienter
- Fra 5. december 2013 til og med 31. december 2017 havde klinikken haft 1344 henvendelser svarende til 399 patienter

- Fra 5. december 2013 til og med 31. december 2018 havde klinikken haft 1883 henvendelser svarende til 544 patienter
- Fra 5. december 2013 til og med 31. december 2019 havde klinikken haft 2316 henvendelser svarende til 677 patienter.

I 2018 havde klinikken 539 henvendelser. I 2019 havde klinikken 433 henvendelser. Ligesom klinikken i København synes der ikke at være noget mønster i, hvilke måneder der er flest patienter. Det skifter år for år.

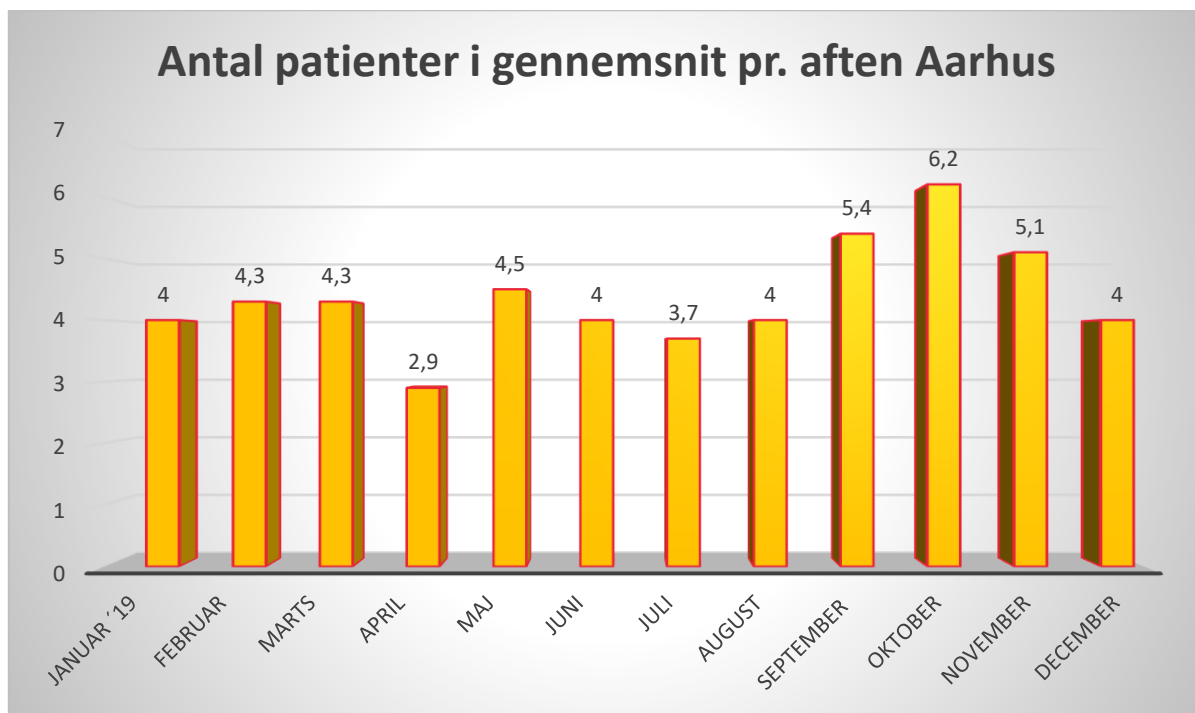

Figur 4. Antal patienthenvendelser pr. måned i Aarhus i 2019 (inklusive gengangere).

Antallet af patienthenvendelser pr. måned matcher antallet af patienter i gennemsnit pr. åbningsaften. Der er i gennemsnit 4,4 patienter hver åbningsaften, et lille fald på 1 patient i gennemsnit fra sidste år.

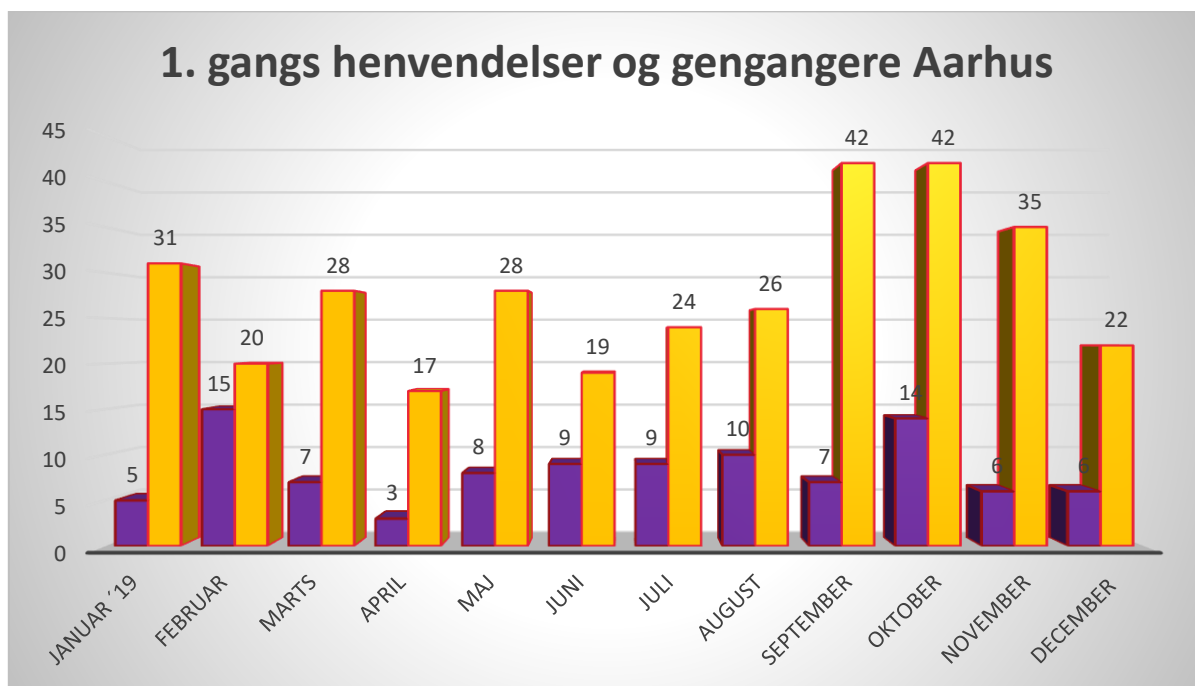
Indtil videre kan vi klare det med de to åbningsaftener og de frivillige behandlere, som pt. er tilknyttet klinikken.

Sammenlignet med København hører den pointe, at der også i Aarhus er flere tilbud i og uden for normal åbningstid. Tilbud som er kommet til ad åre. Stille og roligt bygges netværket af speciallæger og andre sundhedstilbud op i Aarhus, hvilket i fremtiden kan betyde flere patienter.

Figur 5. Antal patienthenvendelser i gennemsnit pr. åbningstiden i Aarhus i 2019 (inklusive gengangere).

Som i København er antallet af gengangere i gennemsnit mere end dobbelt så mange som antallet af nye patienter. Det er godt, at der hele tiden kommer nye patienter til, for så spredes budskabet om vores tilbud, men også fint at mange kommer igen og bruger klinikken. Gengangerne skyldes de samme grunde som i København. Gravide kommer ofte flere gange til jordemoder, kroniske patienter har brug for gentagne besøg. Patienter kommer igen for svar på blodprøver etc.

Figur 6. Antal nye patienter og gengangere pr. måned i Aarhus i 2019 (lilla = nye patienter, gul = gengangere).

4.3 Hvor kommer patienterne fra i København

Patienterne kommer fra hele verden og fra flere og flere forskellige lande.

Fordelingen af patienter på nationalitet er for overblikkets skyld opgjort i verdensdele, da patienterne kommer fra mere end 100 forskellige lande.

Patienter fra Asien fylder meget, hvis man sammenligner med de første år. I 2018 er der nogle flere fra Østeuropa end Asien. Men i 2019 er der næsten lige mange fra Afrika og Asien.

Patienterne fra Asien dækker 14 forskellige lande. De fleste kommer fra Filippinerne, Bangladesh, Afghanistan, Thailand, Pakistan og Indien.

Igen i år er der flest patienter fra Afrika. De kommer fra 27 forskellige lande. De kommer primært fra Nigeria, Ghana, Zimbabwe, Sierra Leone, Marokko, Algeriet, Tunesien, Egypten, Guinea og Elfenbenskysten.

Patienter fra Østeuropa dækker 17 forskellige lande. De fleste kommer fra Rumænien, Polen, Rusland, Estland, Letland, Litauen, Serbien, Slovakiet, Tyrkiet og Bulgarien.

Patienter fra Mellemøsten dækker 7 forskellige lande. De fleste kommer fra Iran, Irak, Palæstina, Syrien og Libanon.

Patienter fra Vesteuropa dækker 9 forskellige lande. De fleste kommer fra Spanien, Italien, Portugal, England og Frankrig. Flere af patienterne fra Spanien og Italien er formodentlig afrikanere, som har opgivet det land, de har opholdstilladelse i. Resten dækker over vesteuropæere, som har opholdt sig i Danmark i mere end tre måneder, og som ikke er registrerede. Det samme gælder enkelte danskere, der ikke mere er registreret i folkeregistret og derfor ikke har gyldigt CPR-nummer.

Patienter fra Mellem- og Sydamerika dækker 10 forskellige lande som er Mexico, Peru, Brasilien, Venezuela, Uruguay, Paraguay, Chile, Argentina, Colombia, og Cuba. Flest er fra Mexico og Brasilien.

Australien og New Zealand giver sig selv. USA er ikke nærmere specificeret i stater, men grafen dækker også et par patienter fra Canada.

Figur 7. Antal patienter fra de verdensdele de oprindeligt kommer fra, der har besøgt klinikken i København i 2019.

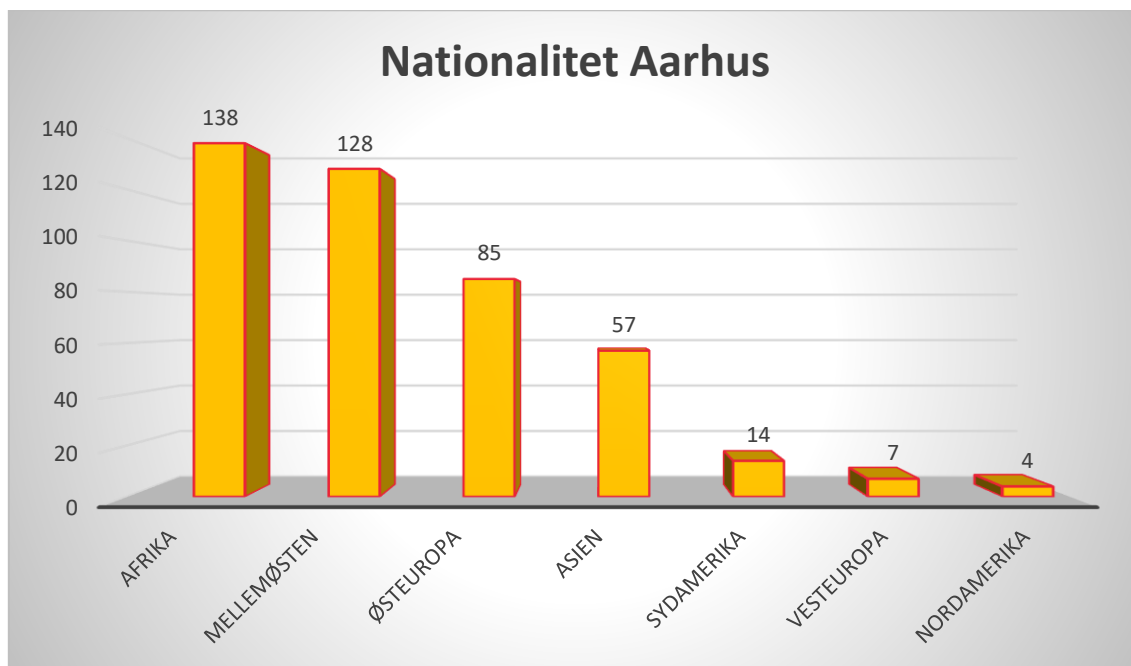
4.4 Hvor kommer patienterne fra i Aarhus

Der er sket en øgning i antallet af nationaliteter. I klinikken i Aarhus kommer patienterne fra 81 forskellige lande mod 78 forskellige lande i 2018, når man ser på samtlige patienter, som har besøgt klinikken siden 2013. Alene i 2019 fordeler patienterne sig på 45 forskellige nationaliteter. Fordelingen er opgjort i verdensdele. De fleste patienter kommer fra Afrika, Mellemøsten, Østeuropa og Asien. I 2018 kom der lige mange patienter fra Asien som fra Mellemøsten. Men i 2019 er der kommet væsentlig flere fra Mellemøsten. Der kommer stadig mange patienter, som synes at bo hos familie eller venner.

- Fra Afrika kommer de fleste patienter fra Marokko, Tunesien, Algeriet, Egypten og Somalia
- Fra Mellemøsten kommer patienterne primært fra Irak, Iran, Libanon, Syrien, Jordan og Palæstina
- Fra Østeuropa kommer de fleste fra Rumænien, Ukraine, Ungarn og Polen
- Fra Asien kommer de fleste fra Afghanistan, Filippinerne, Thailand og Vietnam
- Fra Sydamerika kommer de fleste patienter fra Guatemala, Venezuela og Colombia.

I Aarhus følges samme praksis som i København, da patienterne fra USA ikke gøres op i delstater, men alene som værende fra USA.

Patienterne fra Vesteuropa kommer fra Grækenland, Norge, England og Danmark.

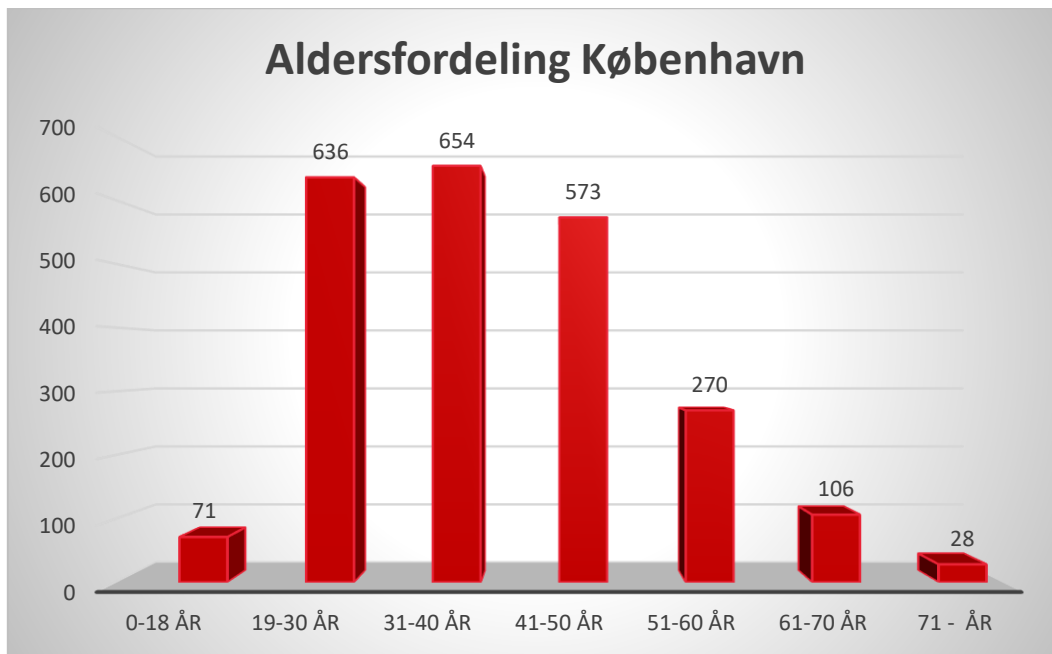
Figur 8. Antal patienter fra de verdensdele de oprindeligt kommer fra, der har besøgt klinikken i Aarhus i 2019.

4.5 Alders- og kønsfordeling i København

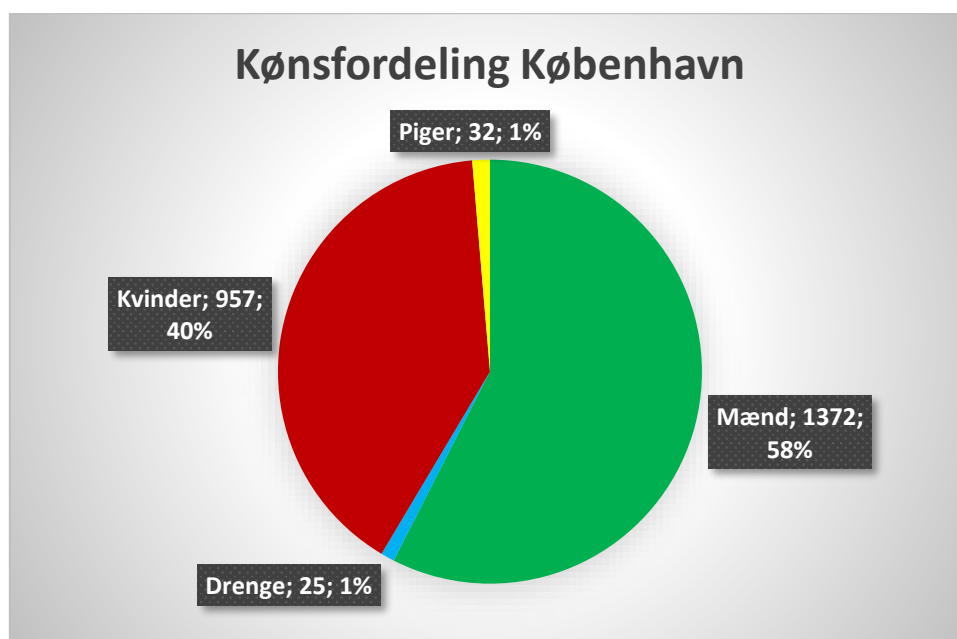
Det er fortsat aldersgruppen fra 19 år til 40 år, som fylder mest, men der kommer patienter i alle aldre fra 0 år til over 70 år. Fordelingen af aldersgrupper ligner fordelingen fra 2018. Dog synes der at være en lille tendens til, at patienterne i de ældste aldersgrupper er steget, hvor de yngre er stagneret eller faldet lidt.

At langt de fleste patienter befinder sig i alderen 19 år til 40 år, kan hænge sammen med, at mange af de udokumenterede migranter, som henvender sig i klinikken, er kommet til Danmark for at søge arbejde, søge opholdstilladelse eller blive familiesammenført. Men der synes også at være en lille stigning i ældre mennesker, som forsøger at blive familiesammenført med herboende voksne børn, fordi der ikke er mere familie tilbage i hjemlandet.

Gruppen af patienter tæller stadig flest mænd. Fordelingen på køn er næsten den samme, som vi hele tiden har set i København. Sammenlignet med 2018 er kønsfordeling fuldstændig den samme i 2019.

Figur 9. Antal besøgende i København i 2019 fordelt på aldersgrupper.

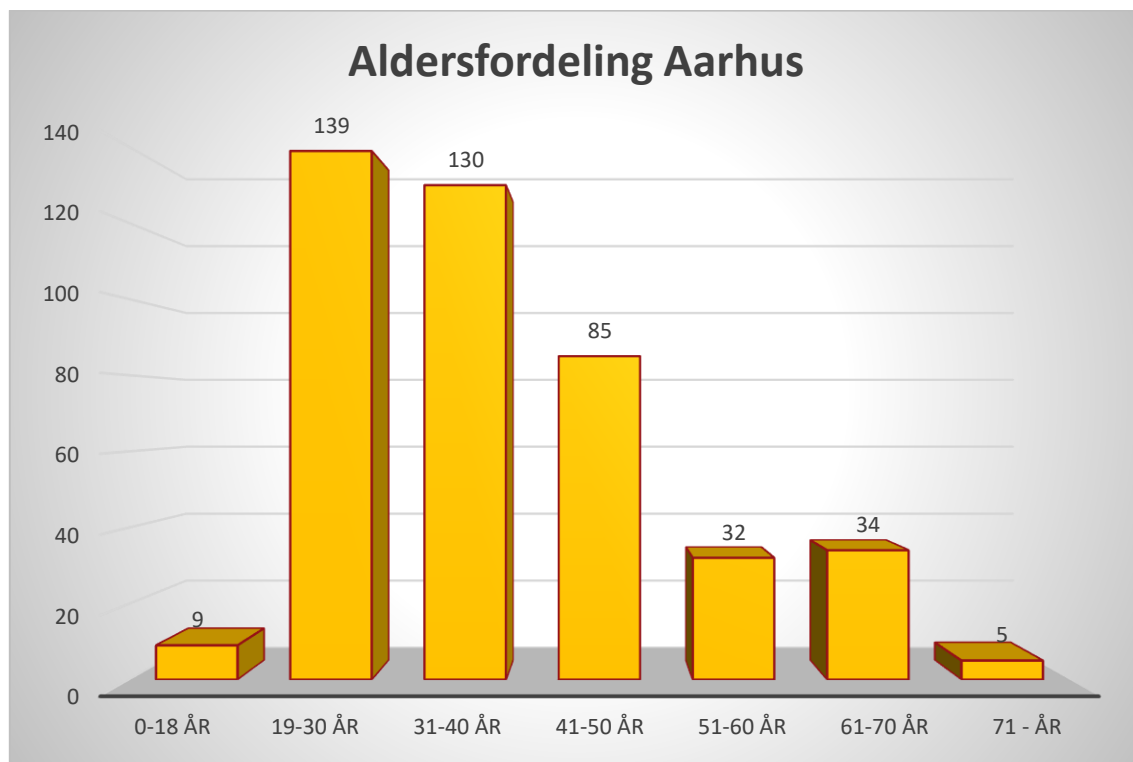

Figur 10. Antallet af besøgende i København i 2019 fordelt på køn.

4.6 Alders- og kønsfordeling i Aarhus

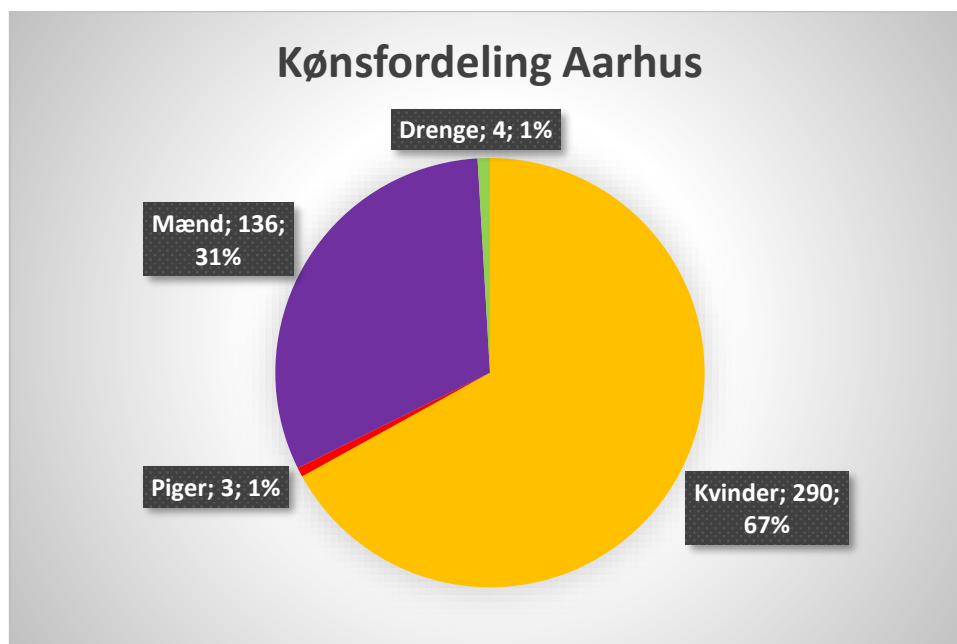
Lig København er de fleste patienter i Aarhus mellem 19–40 år. Der er dog igen sket en stigning i aldersgrupperne 51–60 år, fra i alt 68 til 85. Der er også kommet flere i gruppen af 31–40-årige. Til gengæld er gruppen af børn faldet. I 2018 kom der 21 børn, som skulle vaccineres eller til børneun-

dersøgelse. I 2019 kom der 9 børn. Alle aldersgrupper er repræsenteret fra 0 år til over 70 år. I gruppen af patienter i Aarhus er der typisk mange flere, som er relateret til herboende familier. De udgør en del af en familie, nogle med deres børn, dog uden at være registreret med opholdstilladelse.

Figur 11. Antallet af besøgende i Aarhus i 2019 fordelt på aldersgrupper.

Der er fortsat en markant forskel på kønsfordelingen mellem patienter i København og i Aarhus. I Aarhus tæller kvinderne stadig flest. Det passer fint med billedet af, at vi ser mange gravide kvinder, der bor hos deres ægtefælle og har børn i forvejen. Flere af disse børn har ikke dansk opholdsgrundlag. Der er dog et fald i antallet af kvinder fra 70 % i 2018 til 67% i 2019. Antallet af børn er faldet noget: pigerne udgjorde 2 % i 2018, men i 2019 udgør de kun 1 %. Drengene udgjorde 2 % i 2018, men i 2019 udgør de også 1 %.

Figur 12. Fordelingen af antallet af besøgende i Aarhus i 2019 fordelt på køn.

4.7 Sundhedsydelser – hvad spørges der efter i København

Ydelserne i klinikken er primært lægeydelser, men en del kommer også for at besøge jordemoderen og tandlægen. Nogle gravide kommer én gang, de fleste flere gange, inden de føder. Antallet af henvisninger til speciallæger dækker såvel de konsultationer, som foregår i speciallægens egen klinik som de, der foregår i klinikken uden for åbningstid. Der er især henvist en del patienter til hudlæge, øre-, næse-, halslæge, gynækolog, øjenlæge, røntgen, psykiater samt diabetesteamet.

Vi har gennem de seneste par år set et stigende antal patienter med diabetes - både type 1 og type 2. Flere af dem er ikke godt reguleret i medicinen og kunne i det hele taget have et bedre liv, hvis de også fik anvisninger på kost og bevægelse. Alle diabetespatienter får mulighed for at blive tilset og reguleret af en læge og sygeplejerske med speciale i diabetes, hvis der er behov for dette. Der er en fodterapeut til rådighed, som tilser eventuelle sår o.l. på fødderne. Diabetesteamet kommer fast en gang om måneden. Ligeså kommer hudlæge og psykiater fast en gang om måneden.

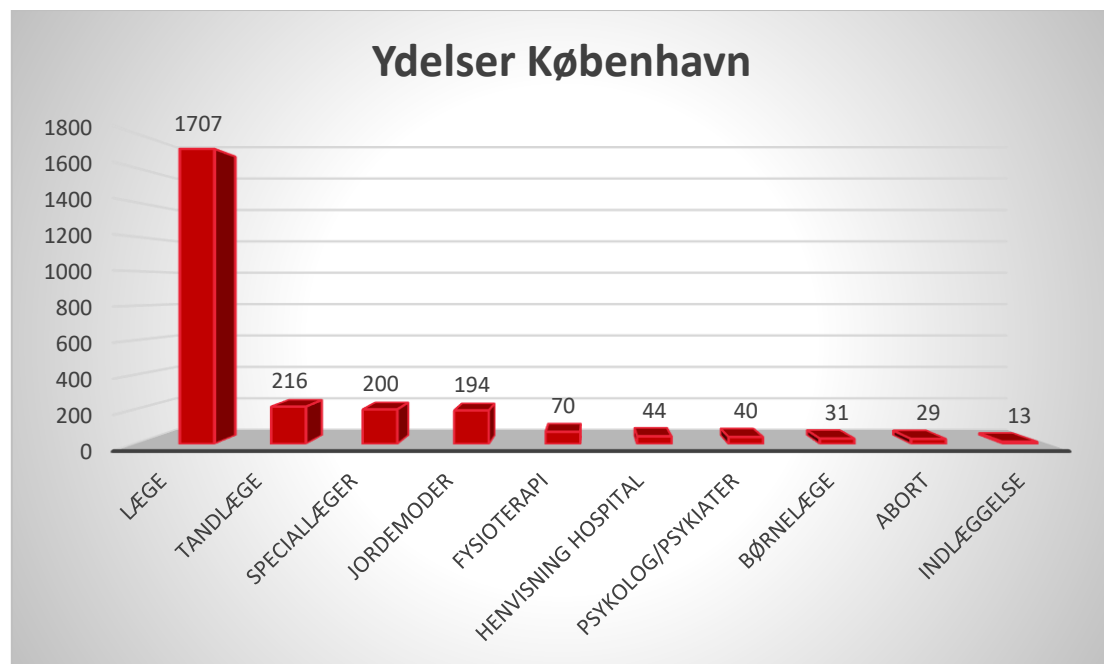
Fysioterapi har efterhånden etableret sig godt, flere patienter efterspørger og benytter sig af tilbudet. Der tilbydes kun fysioterapi hver anden torsdag, og vi kan nå ca. fire patienter på en aften. Indtil videre passer det med at tilbyde fysioterapi hver anden torsdag. Der er dog stadig langt flere patienter, der kunne have glæde af denne behandling, da mange qua deres livssituation har lidelser i bevægeapparatet og muskelspændinger.

Den akutte tandbehandling er meget efterspurgt. Der er i gennemsnit næsten tandbehandling hver uge – hver anden torsdag aften som det faste tilbud og de fleste andre uger torsdag eftermiddag. Antallet af henvendelser om akut tandbehandling svarer ikke 100 % til det antal, som bliver behandlet. Nogle opgiver og forlader klinikken igen, da der ofte er lang ventetid. Men de er blevet visiteret og noteret som en henvendelse og tæller derfor med i opgørelsen af henvendelser.

Antallet af henvendelser til de forskellige ydelser i 2019 er stort set identiske med 2018. Den mest markante forandring er fysioterapi, hvor der i 2018 var 51 henvendelser, men i 2019 har været 70 henvendelser.

Til gengæld er der igen tilbagegang i henvendelser til sundhedsplejerske fra 41 i 2018 til 31 i 2019. Måske fordi der generelt har været færre til jordemoder i 2017 og dermed færre små børn i 2018.

Antallet af indlæggelser og henvisninger til skadestue og abort udgør et minimum. Der kan gemme sig et par henvisninger mere, som kun figurerer i journalteksten. Indlæggelserne og henvisning til hospitaler har især handlet om diabetes, for højt blodtryk, store cyster, for lav blodprocent, spontane aborter, uregelmæssigheder med graviditet og hjerteproblemer. I disse tilfælde er der altid tale om akutte problemer, som det offentlige sundhedsvæsen er forpligtet til at tage sig af. Antallet af indlæggelser er faldet fra 16 i 2018 til 13 i 2019.

Figur 13. Sundhedsydelser der efterspørges i København i 2019 ved henvendelsen i modtagelsen og som opfølgende behandling.

4.8 Sundhedsydelser – hvad spørges der efter i Aarhus

I Aarhus handler de fleste henvendelser sig ligeledes om at blive tilset af lægen. Der kommer også mange kvinder, der gerne vil til jordemoder, hvilket afspejles i kønsfordelingen. Antallet af henvendelser til jordemoder er faldet fra 126 i 2018 til 57 i 2019.

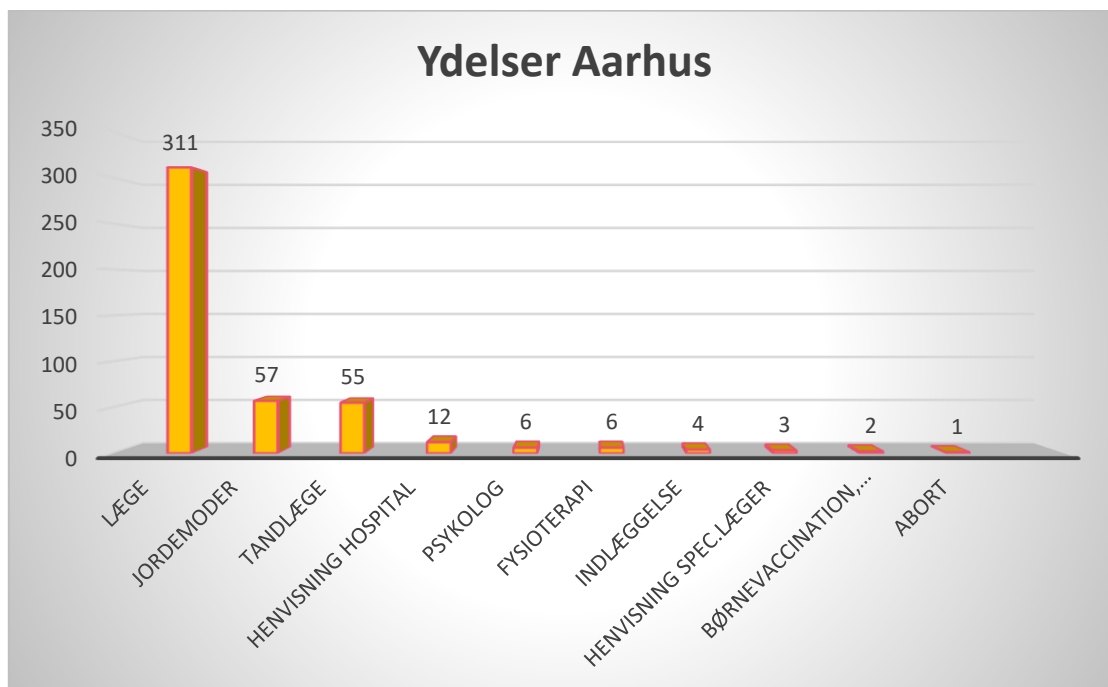
Antallet af henvendelser til børnevaccination er også faldet væsentligt fra 8 i 2018 til 2 i 2019, hvilket kan hænge sammen med det generelle fald i gravide kvinder. Modsat København er der fortsat flere patienter, som selv har efterspurgt psykologsamtaler. I København er det mest patienter med kendte diagnoser, som har brug for en psykiater.

Der er ikke noget fast tilbud om fysioterapi, men klinikken råder over en frivillig fysioterapeut, som kommer efter aftale og behov. I 2019 har efterspørgslen efter fysioterapeuten været mindre. I 2018 var der 9 gange bud efter fysioterapeuten mens antallet af henvendelser i 2019 var på 6.

Henvendelser til tandlæge dækker alene over de patienter, som er blevet behandlet i vores klinik, som har haft akut tandbehandling siden maj 2017. Der er ingen tvivl om, at det er en gevinst for klinikken selv at have tandbehandling.

Antallet af henvendelser om tandbehandling er stort set det samme i 2019 som i 2018.

Fordelingen af ydelser i 2019 er generelt som i 2018, dog er henvisning til hospitaler fordoblet fra 6 i 2018 til 12 i 2019.

Figur 14. Sundhedsydelser der efterspørges i Aarhus i 2019 ved henvendelsen i modtagelsen og som opfølgning på behandling.

4.9 Den akutte tandbehandling i København

I slutningen af april 2012 fik klinikken indrettet egen tandlægeklinik. De mange henvendelser vidner om et stort behov for akut tandbehandling. Mange af klinikens patienter har i kraft af deres sociale omstændigheder store tandproblemer, da de ikke har modtaget forebyggende tandbehandling i deres barndom. Ikke alle problemer kan løses i klinikken, men alle bliver behandlet for akutte smerter og infektioner. Enkelte, mindre rodbehandlinger kan forekomme, men det er en behandling, der kræver megen tid og gentagne behandlinger. Den akutte tandbehandling handler for en stor del om smertedækning og penicillinbehandling af infektioner i tænder, tandudtrækning og fyldninger af store huller.

De fleste henvendelser kan klares med en behandling, men nogle patienter kommer igen for opfølgning eller for nye problemer. I tallene gemmer sig også de henvendelser, hvor patienten er gået forgæves og har måttet komme igen næste gang, fordi tandlægen ikke har kunnet nå flere patienter samme aften. Til gengæld er de patienter, som allerede i døren bliver afvist, fordi vi ikke kan nå flere tandbehandlinger den pågældende aften, ikke medregnet. Disse patienter når ikke at blive visiteret og er dermed heller ikke registreret.

I 2018 var der i alt 223 henvendelser angående akut tandbehandling. I 2019 er antallet af henvendelser faldet en anelse til 216. Antallet af henvendelser vidner dog fortsat om det store behov for akut tandbehandling.

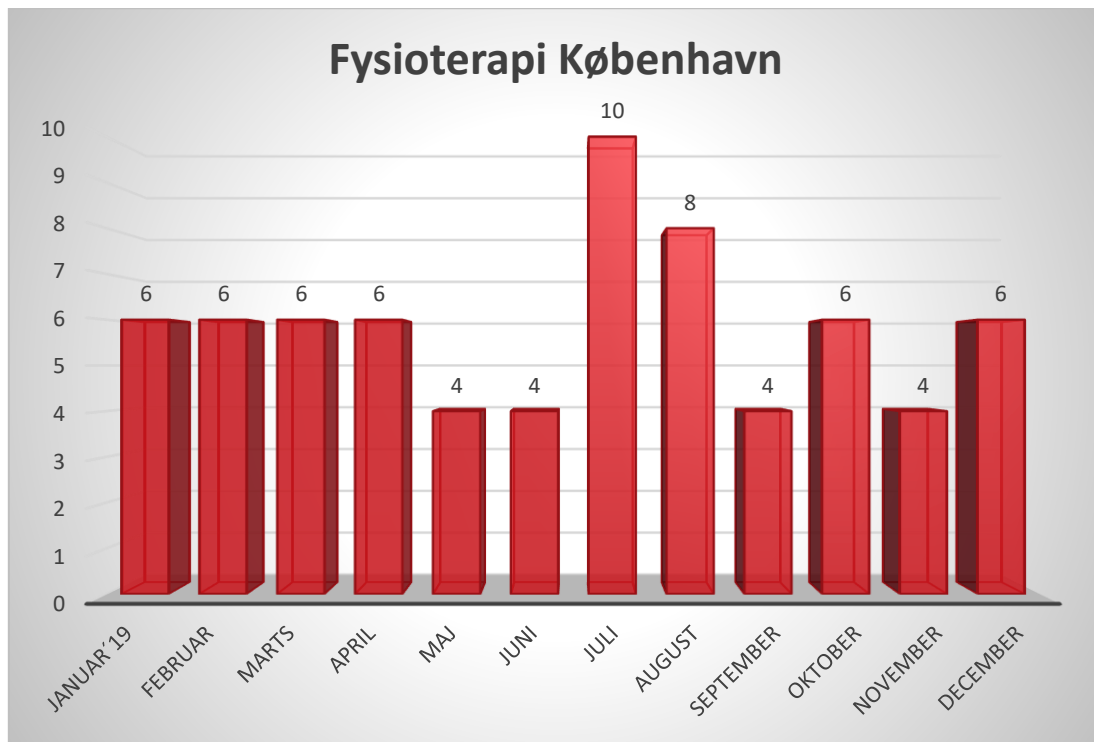
Figur 15. Antallet af henvendelser til akut tandbehandling i 2019 i København.

4.10 Fysioterapi i København

Gruppen af patienter med lidelser i bevægeapparatet er stor, og mange af disse kunne have gavn af fysioterapi og anvisning af øvelser og arbejdsstillinger. Mange patienter med smerter i muskler og led har en forventning om en medicinsk kur. De har ikke nødvendigvis kendskab til fysioterapi som egentlig behandling. Blandt de patienter, der har taget imod tilbuddet, er der stor tilfredshed. De kan mærke en forskel og bedring af deres tilstand.

I 2017 fik vi en kiropraktor på holdet. Han kommer ca. en gang om måneden og er sammen med den pågældende fysioterapeut. Det er et godt supplement til behandling af patienter med led- og muskelsmerter.

Fysioterapi er en behandlingsform, der tager længere tid end en lægekonsultation. Det er derfor begrænset hvor mange patienter, der kan komme i behandling hver 14. dag. Sammenlignet med antal henvendelser til fysioterapi er der sket en pæn stigning fra 51 behandlinger i 2018 til 60 behandlinger i 2019. Der har klart været flere patienter, som af sig selv har opsøgt fysioterapi mere end en gang.

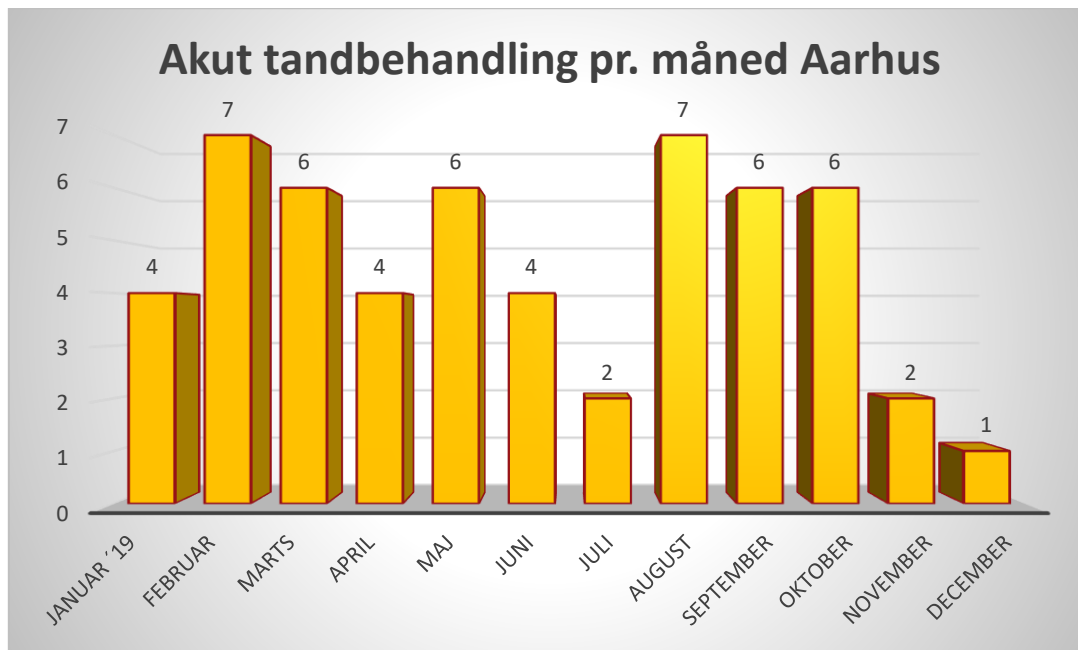
Figur 16. Antallet af henvendelser til fysioterapi i København i 2019.

4.11 Den akutte tandbehandling i Aarhus

Figur 17 viser med tydelighed, at der er brug for et tandbehandlingstilbud i Aarhus. Det var en stor dag, da vi i maj 2017 endelig kunne slå dørene op for vores egen akutte tandbehandling. Tidligere kunne vi kun henvise til og betale for kommunens sociale tandtilbud.

I 2018 havde vi i alt 56 henvendelser om tandbehandling. I 2019 har vi haft 55 henvendelser. Vi har fået styr på de tekniske problemer, men der kan være enkelte aflysninger pga. sygdom hos personalet.

Udfordringen med gratis akut tandbehandling er, at der kan dukke patienter op, som faktisk har CPR-nummer. Disse patienter må vi pænt henvise til en privat tandlæge i byen eller de må forsøge at henvende sig til kommunens sociale tilbud.

Figur 17. Antallet af henvendelser til akut tandbehandling i 2019 i Aarhus.

4.12 Diabetesbehandlingen i København

I København har vi igennem årene set et stigende antal patienter med diabetes. Allerede i juni 2014 fik vi etableret et diabetesteam bestående af en læge, tre sygeplejersker og en fodterapeut – alle med speciale i diabetes. Diabetesteamet er til rådighed en gang om måneden i to timer. Alle patienter har først været omkring vores almindelige læger og derefter blevet henvist til diabetesteamet. Der kommer mellem 4 – 8 patienter hver gang.

Langt de fleste patienter har type 2, men vi ser også patienter med type 1.

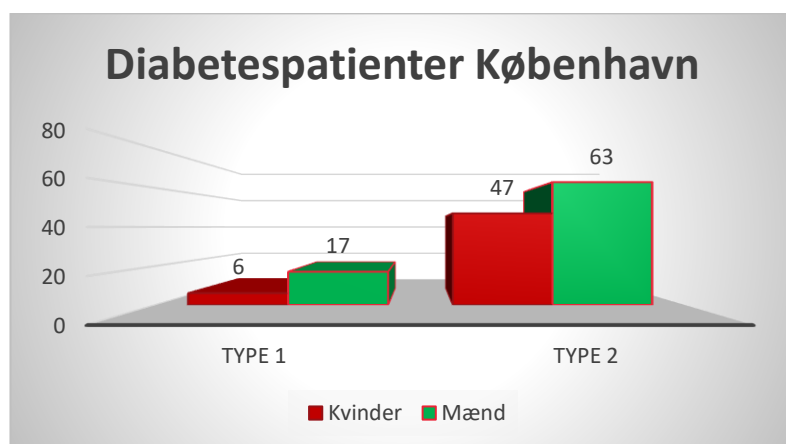
	Type 1 diabetes	Type 2 diabetes
Alder for debut	Børn / teenagere	+ 40
Vægt	Normalvægtige	Ca. 70 % overvægtige
Insulinproduktion	Svært nedsat - eller ophævet	Ofte overproduktion de første år - herefter nedsat.
Behandling	Livslang insulin	Mad og motion + tabletter. Ca. 50 % behøver insulin
Arvelighed	Ca. 4 %	Ca. 40 % ved én 1. gradsslægtning

Patienterne bliver fulgt af teamet og kommer ca. hver anden eller tredje måned. De kan få en samtale med en sygeplejerske og en læge, nogle skal have tilset fødderne, nogle skal have tjekket øjne, mange får målt blodsukker og blodtryk, og de fleste skal have fornyet recepter på enten metformin eller insulin. Der bliver snakket om mad og bevægelse, for det er meget vigtigt, at patienterne også

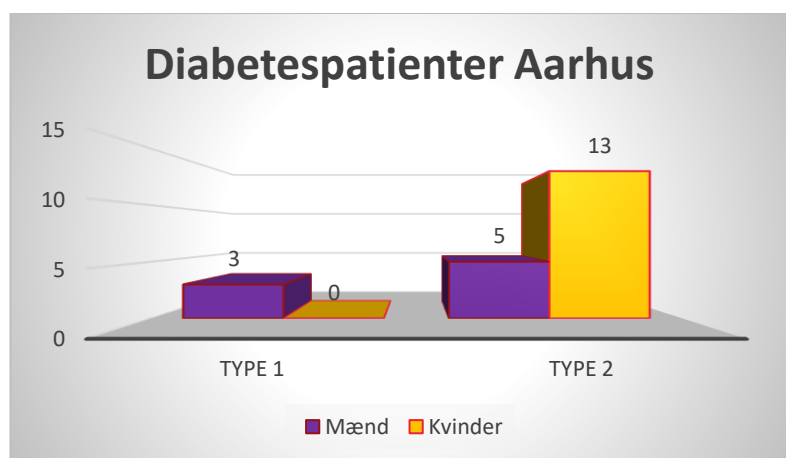
selv tager ansvar for deres sygdom, og selv lærer at måle blodsukker og justere medicin koordineret med bedre mad- og bevægelsesvaner.

Der er ingen tvivl om, at de patienter, som kommer hos diabetesteamet og kommer flere gange, stille og roligt bliver bedre reguleret med medicinen, men også langsomt begynder at ændre vaner, hvilket er rigtig svært. Klinikens patienter gør sig virkelig umage.

I København er der 23 patienter med type 1 og 101 med type 2. I Aarhus er der 3 patienter med type 1 og 18 med type 2. I Aarhus bliver diabetespatienterne tilset og reguleret af lægen i den almindelige åbningstid.

Figur 18. Antallet af diabetespatienter i København fordelt på type 1 og 2 samt kønsfordeling.

Figur 19. Antallet af diabetespatienter i Aarhus fordelt på type 1 og 2 samt kønsfordeling.

Diabetes er ved at være en global folkesygdom især pga. ændrede levevaner. I fx Asien og Afrika har sygdommen i mange år været udbredt også pga. arvelighed og genetik.

Patienterne fordeler sig på 36 forskellige lande primært fra Afrika, Asien, Mellemøsten, Østeuropa og Sydamerika i den rækkefølge, hvilket er i overensstemmelse med den globale udbredelse af diabetes. Vores fornemmeste opgave er at sikre, at patienterne er velregulerede i medicin, og patienterne lærer at forstå sammenhæng mellem blodsukker, indtagelse af medicin samt levevaner. Det er dog ikke så let, som det lyder, da vi sjældent kender til patienternes levevilkår. Og for de fleste patienter er det en udfordring, fordi de ikke har optimale livsvilkår – nogle har ikke fast bopæl, de fleste har en usikker fremtid, det kan være svært at få den rette mad og motion etc. Som udokumenteret migrant eller i proces for opholdstilladelse er det svært at have magten over eget liv.

5 STATISTIK LÆGEJOURNALER

I det forrige afsnit – Statistik fra modtagelsen – er der alene brugt data baseret på samtlige henvendelser i klinikken i 2019. I dette afsnit om data fra lægejournalerne bruges al data hentet fra lægejournalerne. Det betyder, at disse data tæller enkeltpersoner – hver patient har kun én journal. Til gengæld indeholder data fra journalerne en sammentælling for hele perioden, klinikken har eksisteret, da det ikke er muligt i statistikprogrammet at isolere 2019.

Til journalerne er knyttet et program, hvorfra der kan udtrækkes data om det samlede antal journaler, fordelingen på alder, køn og nationalitet samt de forskellige diagnoser, der er stillet.

Data er alene den samlede opgørelse for hele den periode, hvor de to afdelinger af klinikken har haft åbent, svarende til i alt 4933 journaler.

- Efter det første halve år havde klinikken i København oprettet 222 journaler
- Efter et år havde klinikken i København oprettet 597 journaler
- Efter 1½ år havde klinikken i København oprettet 993 journaler
- Efter to år og fire mdr. havde klinikken i København oprettet 1630 journaler
- Efter tre år og fire måneder havde klinikken i København og Aarhus oprettet 2441 journaler
- Efter fire år og fire måneder har klinikken i København og Aarhus oprettet 3260 journaler
- Efter fem år og fire måneder har klinikken i København og Aarhus oprettet 4119 journaler
- Efter seks år og fire måneder har klinikken i København og Aarhus oprettet 4933 journaler
- Efter syv år og fire måneder har klinikken i København og Aarhus oprettet 5701 journaler
- Efter mere end otte år har klinikken i København og Aarhus oprettet 6.588 journaler.

Antallet af journaler viser, at der hele tiden kommer nye patienter, som har brug for sundhedshjælp, men at antallet af gengangere fortsat er stort, da der for hele perioden har været i alt 21.772 henvendelser.

Hver patient har kun én journal. Dvs. at både læger, jordemødre, fysioterapeuter, tandlæger og speciallæger skriver i samme journal. Det giver den enkelte behandler et godt samlet overblik over, hvad der i øvrigt er foretaget for patienten. Patienterne bliver orienteret om dette forhold og har godkendt det.

Det er ikke muligt at trække oplysninger ud af selve journalteksten om fx henvisninger til speciallæger eller andre oplysninger.

De efterfølgende figurer illustrerer data hentet fra lægejournalerne og er dækkende for hele perioden, siden de to afdelinger af klinikken åbnede.

5.1 Nationaliteter i København

Fordelingen af patienter på nationaliteter er opgjort i verdensdele og matcher næsten billedet af det samlede antal patienthenvendelser for 2019 – se figur 7 side 14.

I de seneste rapporter har vi ved kun at se på henvendelserne for de enkelte år kunnet påvise, at antallet af patienter fra Asien er steget. Denne tendens ses stadig i 2019, men i den samlede opgørelse af enkeltpatienter fra klinikkens første åbningsdag i 2011, tæller patienter fra Afrika og Østeuropa stadig flest. Det kan skyldes, at afrikanere og østeuropæere udgjorde størstedelen af patienterne i klinikkens første levetid, men også at der i 2019 har været mange patienter fra Afrika. Der er også i

2019 lidt flere mænd end kvinder fra Asien, end hvad vi så i begyndelsen, hvilket underbygger, at vi i stigende grad ser mænd fra Indien, Bangladesh, Afghanistan og Pakistan. Kvinderne fra Asien er primært tidligere uoplyste fra Filippinerne. Gengangerne fordeler sig forholdsomt på nationalitet.

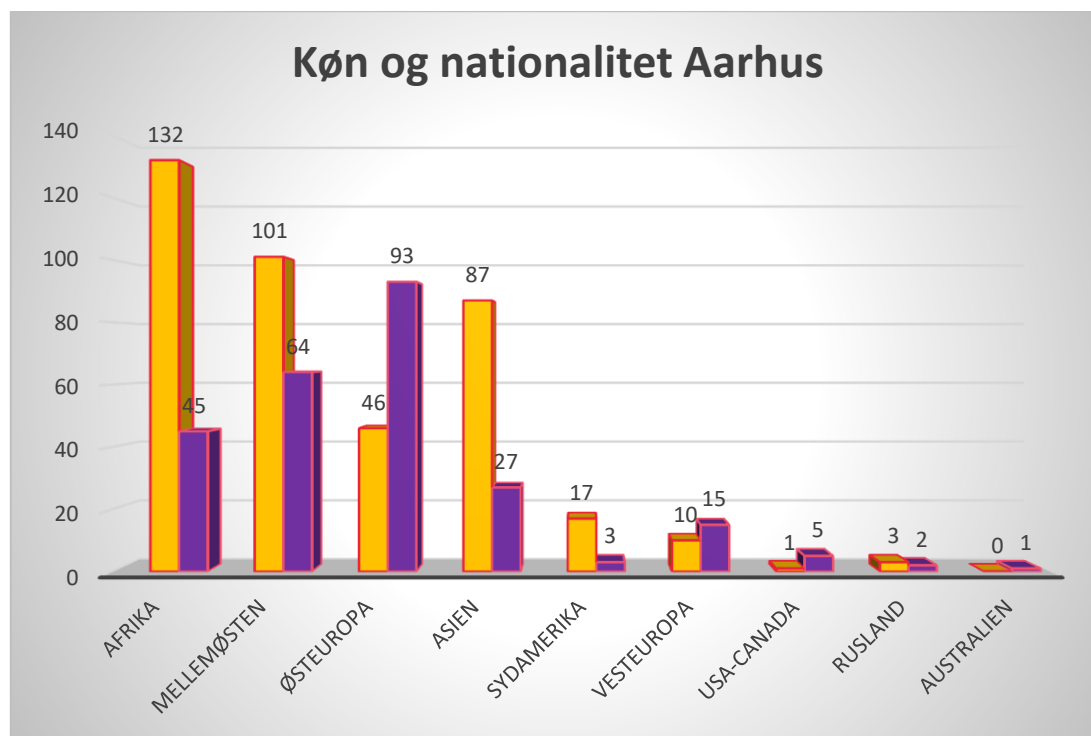

Figur 20. Fordelingen af kvinder og mænd på nationaliteter og køn i København for hele perioden (rød = kvinder, grøn = mænd).

5.2 Nationaliteter i Aarhus

I Aarhus kommer de fleste patienter nu fra Afrika, hvor det de andre år har været flest fra Mellemøsten og størstedelen er kvinder, når man alene ser på oprettede journaler. Dette kan hænge sammen med, at disse kvinder ofte bor hos eller er gift med en herboende mand, og de fleste opsøger klinikken pga. graviditet. Der har været en stigning af kvinder fra især Marokko. Det gør sig kun gældende for patienter fra Østeuropa, at mændene er i flertal. Fordelingen på nationalitet i 2019 ligner i øvrigt fordelingen i 2018.

Hvis man sammenligner antallet af henvendelser og nationaliteter i Aarhus med antallet af journaler og nationaliteter, viser der sig det samme billede, at flest enkeltpersoner nu kommer fra Afrika - se figur 8 side 15.

Figur 21. Fordeling af patienter på mænd og kvinder i forhold til nationaliteter og køn i Aarhus for hele perioden (gul = kvinder, lilla = mænd).

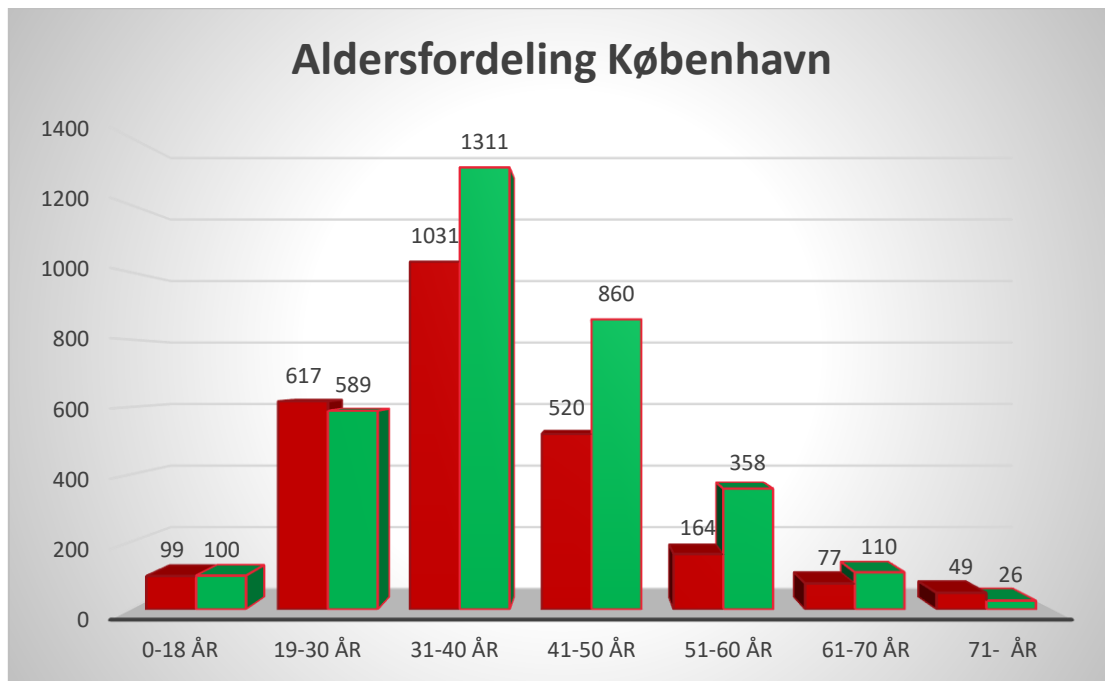
5.3 Alders- og kønsfordeling i København

Alderen angivet i journalerne giver et mere nøjagtigt billede af patienternes alder end opgørelsen over antallet af henvendelser i 2019 – se figur 9 side 16. Fordelingen svarer til aldersfordelingen for antallet af henvendelser i 2019. Det betyder, at gengangerne fordeler sig jævnt på alle aldersgrupper. Langt de fleste patienter er mellem 19 og 40 år. Men gruppen af patienter i aldersgruppen 41–50 år er også stor.

Aldersfordelingen på kvinderne viser, at langt de fleste kvinder er mellem 19 og 40 år. Dette kan hænge sammen med de mange kvinder, der kommer pga. graviditet.

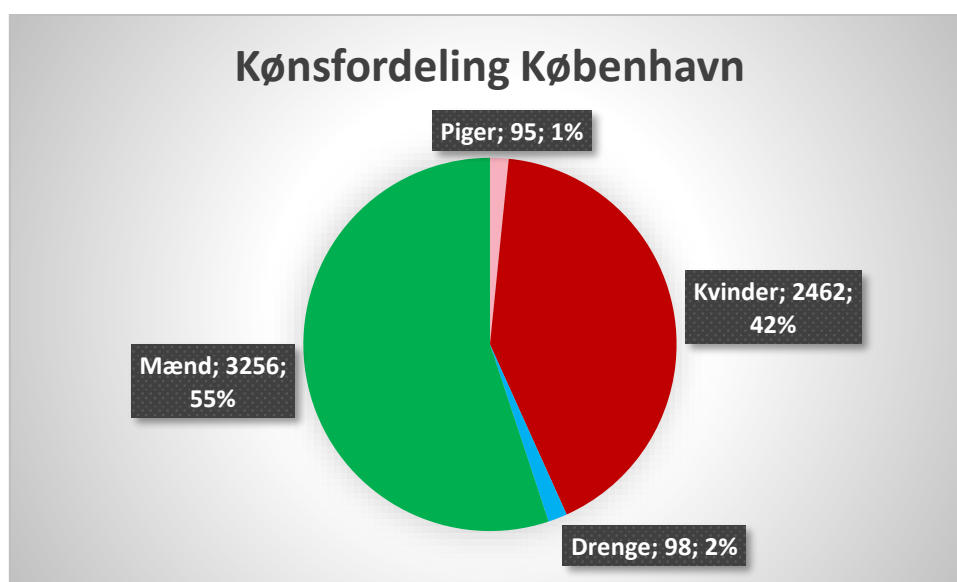
Aldersfordelingen på mændene er centreret om aldersgruppen 19–50 år med flest mellem 31 og 40 år, men også en stor gruppe i alderen 41–50 år. I gruppen mellem 19–30 år vises næsten samme billede som sidste års rapport.

Antallet af drenge og piger i alderen 0–18 år i 2019 har udlignet sig. Det er et spørgsmål om tilfældigheder, hvilket køn de gravide føder, og hvilke af disse børn, der kommer til sundhedsplejerske.

Figur 22. Aldersfordelingen af mænd og kvinder i København for hele perioden (rød = kvinder, grøn = mænd).

Kønsfordelingen på journalerne matcher næsten kønsfordelingen på antallet af henvendelser i klinikken for 2019 – se figur 10, side 16. Gengangerne synes at fordele sig jævnt på både køn og alder, men med en overvægt af gengangere hos kvinderne. Kvinderne tæller 40 % inklusive gengangere og mændene 58 % inklusive gengangere. Samlet set er andelen af kvinder steget. Sidste år udgjorde andelen af kvinder 39 % mod 42 % i 2019. Andelen af mænd var tidligere 57 % mod nu 55 %.

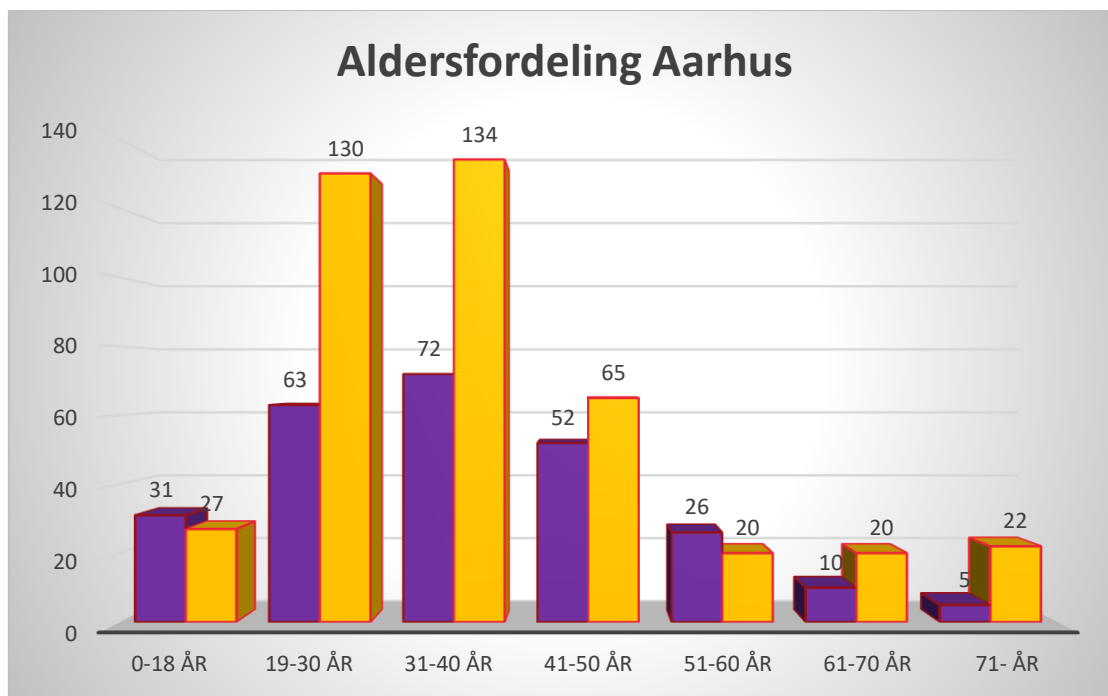

Figur 23. Fordelingen af patienter i København for hele perioden på 1 % piger, 2 % drenge, 42 % kvinder og 55 % mænd.

5.4 Alders- og kønsfordeling i Aarhus

Aldersfordelingen i Aarhus matcher fint billedet af aldersfordelingen for det samlede antal henvendelser – se figur 11 side 17. Der er markant flest mellem 19 og 40 år, og kvinder dominerer de fleste aldersgrupper, hvilket passer med, at der er flest kvindelige patienter i Aarhus.

I 2018 var der samlet set flest patienter i aldersgruppen 19-30 år. I 2019 er de fleste patienter i alderen 31-40 år. Det kan skyldes, at nogle af de tidligere års patienter nu er blevet 31 år eller derover.

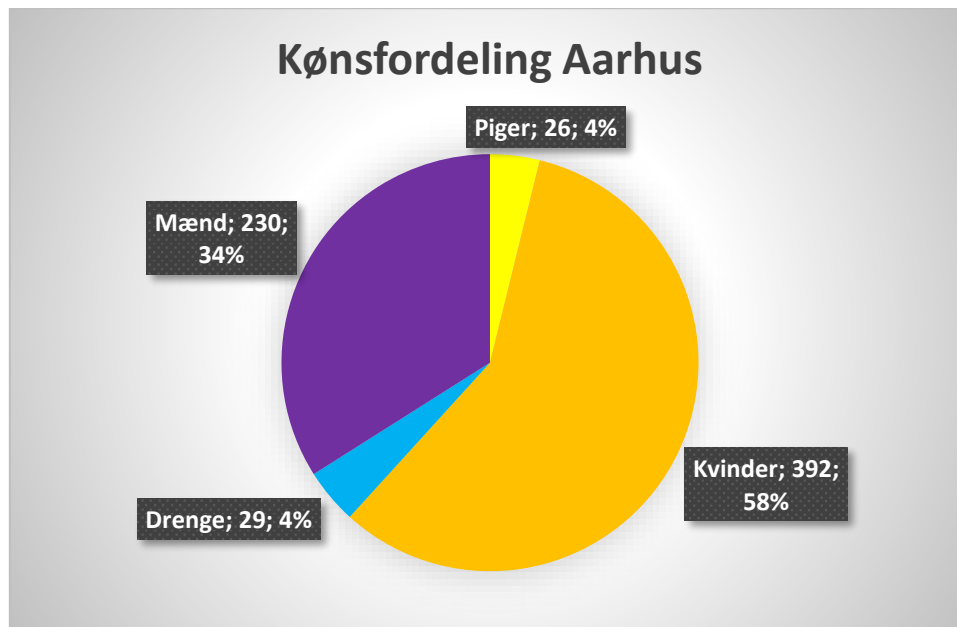

Figur 24. Aldersfordelingen af mænd og kvinder i Aarhus for hele perioden (gul = kvinder, lilla = mænd).

Kønsfordelingen på patienterne i Aarhus svarer næsten til kønsfordelingen af det samlede antal henvendelser – se figur 12, side 18. Gengangerne fordeler sig nogenlunde ligeligt på piger, kvinder, drenge og mænd. Men kvinderne skiller sig markant ud ved at tælle 67 % i antal henvendelser, hvilket kan hænge sammen med, at en stor del af kvinderne er gravide og kommer flere gange i klinikken. Det samlede antal henvendelser af mænd i 2019 udgør 31 %.

Antallet af piger og drenge er faldet med 1 % piger og 1 % drenge sammenlignet med 2018. Det kan hænge sammen med, at antallet af henvendelser gældende for piger og drenge samlet set er faldet med 1 % for begge køn – drenge fra 2 % til 1 % og piger fra 2 % til 1 %. Det slår nu igennem på antallet af piger og drenge, når vi tæller kønsfordeling på journaler.

Det samlede billede af kønsfordelingen er modsat patienterne i København, hvor mændene er flest.

Figur 25. Kønsfordelingen af patienter i Aarhus for hele perioden på 4 % piger, 4 % drenge, 58 % kvinder og 34 % mænd.

5.5 Diagnoser

Hver patienthenvendelse bliver skrevet i journalen og påført en diagnose. Hvis patienten kommer igen med den samme diagnose, påføres diagnosen ikke igen. Billedet af diagnoser fortæller derfor, hvor mange forskellige patienter, der er kommet med de respektive diagnoser. En patient kan godt have flere diagnoser.

Antallet af diagnoser er retningsgivende for, hvad vi ser af sygdomme og symptomer i klinikken.

Klassifikationen i opgørelsen af diagnoser er med få undtagelser foretaget i overensstemmelse med ICPC2. Undtagelserne er de aktiviteter, som ikke er diagnostiske, men som fx handler om patientens problemer af social art.

Eksempler på diagnose-kategorier:

- Alment og uspecificerede sygdomme og helbredstilstande er almene smerter, feber, svimmelhed og træthed
- Blod- og immunsystemet er blodmangel, leukæmi og forstørret lymfeknude
- Fordøjelsessystemet er mavesmerter, forstoppelse, halsbrand, maveinfektion og mavesår
- Øjensygdomme er synsbesvær, øjenbetændelse og bygnings
- Hjerter- og kredsløbssygdomme er hjertebanken, væskeophobning, hæmorider og venetrombose
- Øresygdomme er ørepine, mellemørebetændelse, voksprop og svimmelhed
- Bevægeapparatet er nakkesmerte, ryg- og lændesmerte, knæsmerte, muskelsmerte og skuldersmerte
- Neurologiske sygdomme er migræne, svimmelhed, krampeanfald, nervebetændelse og cerebral parese
- Psykiatriske sygdomme er angst, søvnløshed, depression, stress og ADHD
- Respiratoriske sygdomme er åndenød, hoste, luftvejsinfektioner, halsbetændelse, lungebetændelse, forkølelse, influenza, bronkitis og astma
- Hudsygdomme er udslæt, bylder, insektbid, psoriasis, eksem, fnat, akne og svamp

- Endokrine system er abnormt vægttab, hormonsygdomme og forhøjet kolesterol
- Urinvejssygdomme er vandladningssmerter, chlamydia, nyresten og blærebetændelse
- Graviditet, fødsel og barsel er ubeskyttet samleje, graviditet, spontan abort og graviditetskvalme
- Kvindelige kønsorganer er chlamydia, svamp og uregelmæssig menstruation
- Mandlige kønsorganer er udflåd, chlamydia, gonorre, rejsningsproblemer og penissmerte
- Sociale problemer er seksuelt overgreb, mishandling og problemer med social velfærd.

Diagnoser i København

I København ses alle tilfælde af diagnoser, men nogle lidelser optræder markant flere gange end andre. Tænder og mundhule er i år røget fra en fjerdeplads i 2018 til en førsteplads i 2019. Det kan skyldes, at der har været lidt flere patienter til tandlæge i 2019 end i 2018. Antallet i denne kategori er ikke det samme som antal forskellige mennesker med tandproblemer. Flere patienter kommer igen med nye tandproblemer og får derfor diagnosen flere gange i modsætning til fx en gravid kvinde, som kun får diagnosen én gang.

Der er mange tandproblemer, som er kulturelt og socialt betinget. Dels er der ikke det samme forebyggende tandtilbud i de lande, de fleste patienter kommer fra. Dels har patienterne generelt set lavere social status.

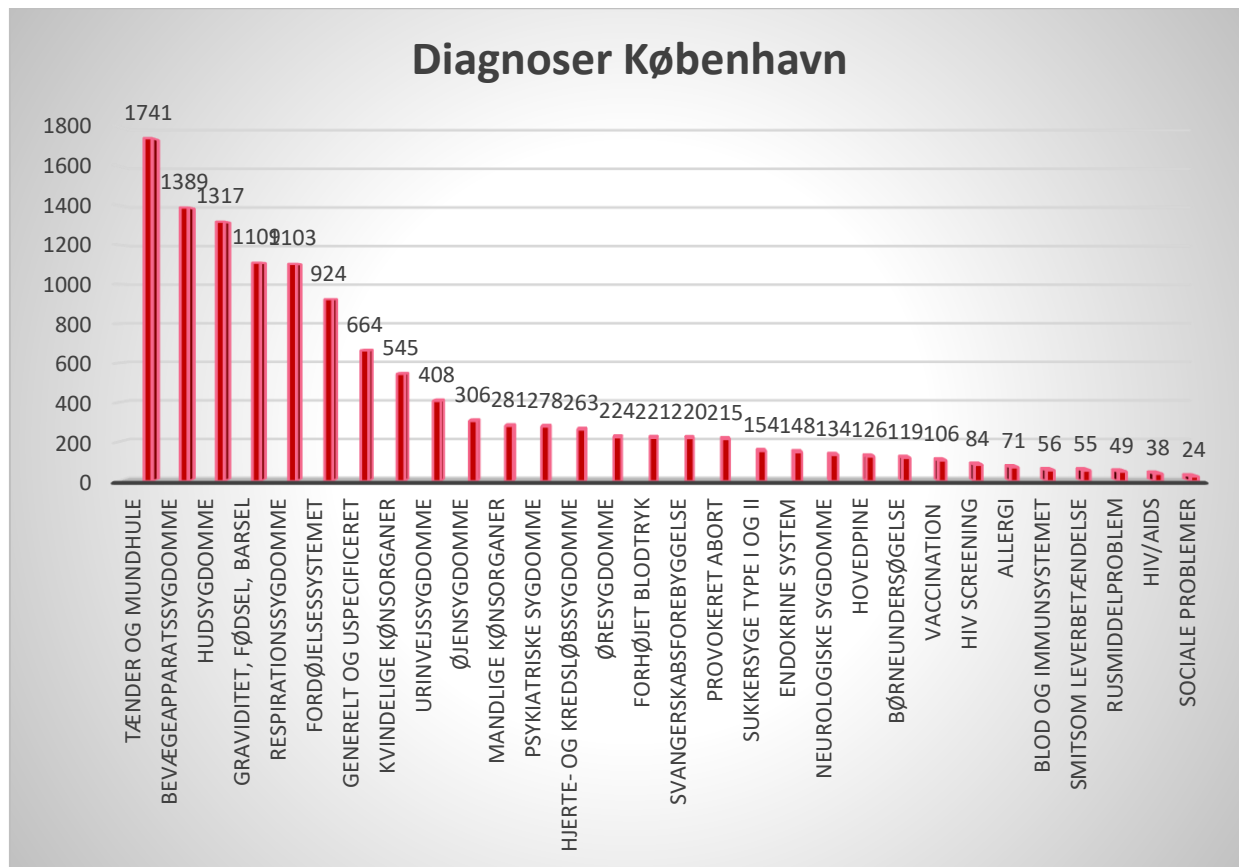
Antallet af diagnosen graviditet er også steget fra en sjetteplads i 2018 til en fjerdeplads i 2019. Vi ser mange gravide kvinder, hvor en stor del er i gang med en familiesammenføring, men hvor de i processen ikke kan modtage jordemoderundersøgelse i det offentlige sundhedssystem. Kun fødslen kan foregå på et hospital.

På lignende vis taler de mange patienter med problemer med bevægeapparatet, respirationssygdomme og fordøjelsessystemet sit eget sprog. Mange patienter lever et hårdt liv enten som hjemløs eller under stærkt pres, da det er svært at få opholdstilladelse og arbejdstilladelse i Danmark. Det kan resultere i spændinger og smerter i kroppen samt problemer med maven og vejrtrækningen. De udokumenterede migranter er i en uløselig situation. Mange er kommet til Danmark, efter de er flygtet fra politiske konflikter og fattigdom med håb om overlevelse. Det gælder ikke bare for dem selv, men også ofte for den tilbageblevne familie. De har sjældent noget at vende tilbage til.

Hudsygdomme er et stort problem. Patienter fra især Afrika og Asien har problemer med akne, eksem, udslæt og andre hudproblemer. Måske pga. klimaforskelle fra eget land og Danmark, måske pga. vitaminmangel, måske er det kulturelt betinget. Det har vi ikke noget endegyldigt svar på.

De 215 aborter er kun de provokerede aborter, hvoraf alle sker ved konsultation hos en gynækolog. De fleste er foretaget medicinsk inden for de første otte uger. Derudover er der henved 26 registrerede spontane aborter. Tallene for spontane og provokerede aborter er et minimumstal, da vi ikke har kendskab til, om flere af vores kvindelige patienter har aborteret. Der er fx gravide kvinder, som vi kun ser en gang.

Samlet set ligner billedet af diagnoser billedet fra sidste års rapport.

Figur 26. Antal stillede diagnoser i København for hele perioden.

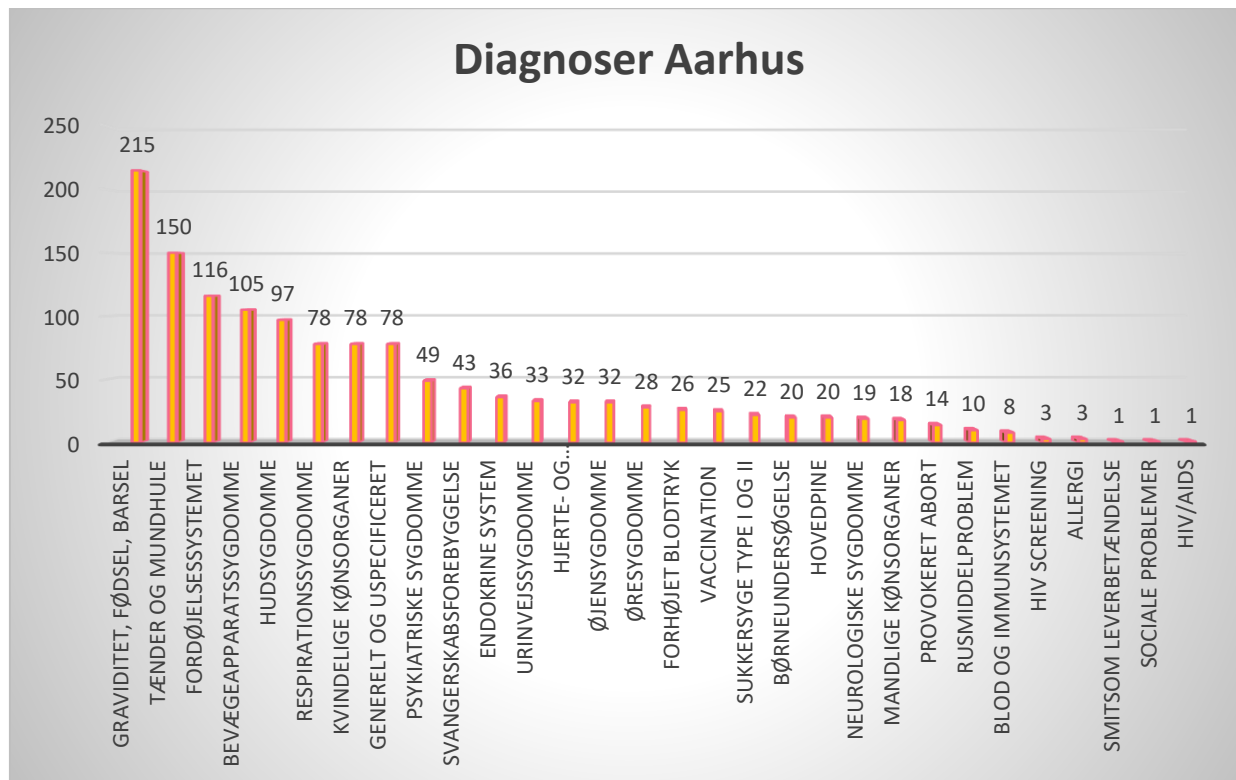
Diagnoser i Aarhus

Klinikken i Aarhus bruger de samme typer diagnoser som klinikken i København. Alle diagnoser er blevet brugt i Aarhus. I 2018 er der blevet registreret en enkel patient med HIV/AIDS. Det er interessant at sammenligne med København, hvor der er registreret 38 patienter med HIV/AIDS. Det er heldigvis ikke mange i betragtning af, at vi har set 6588 patienter. Der er kun registreret enkelte HIV-screeninger. Alle gravide kvinder får foretaget screening for både HIV, syfilis og hepatitis B, men det bliver ikke diagnosticeret som specifik screening for dette. Diagnosen fremtræder kun, hvis en patient specifikt efterspørger en screening uden at være gravid.

Ganske få patienter er kommet pga. misbrugsproblemer, men det er generelt meget svært at behandle udokumenterede migranter for misbrug, idet det kræver en særlig ekspertise og ofte et CPR-nummer. Klinikken har derfor ikke store muligheder for at hjælpe patienter med deres misbrugsproblemer.

Graviditet tæller stadig flest diagnoser ligesom i årsrapporten fra 2018. Også i 2019 er der kommet mange med tandproblemer og problemer med fordøjelsessystemet. Antallet af tanddiagnoser er steget fra 119 til 150. Ellers er der mange fællestræk med diagnoserne fra rapporten i 2018. Mange gravide, mange med tandproblemer samt problemer med fordøjelsessystemet og bevægeapparatet.

Der er stadig forholdsmæssigt flere i Aarhus, der efterspørger en psykolog eller psykiater. Hvorfor denne forskel findes, vides ikke. Måske er det, fordi patienterne i Aarhus med psykiske lidelser typisk har fast base og dermed ro til også at forholde sig til de psykiske problemstillinger.

Figur 27. Antal stillede diagnoser i Aarhus for hele perioden.

5.6 De gravide kvinder og de nyfødte børn i København

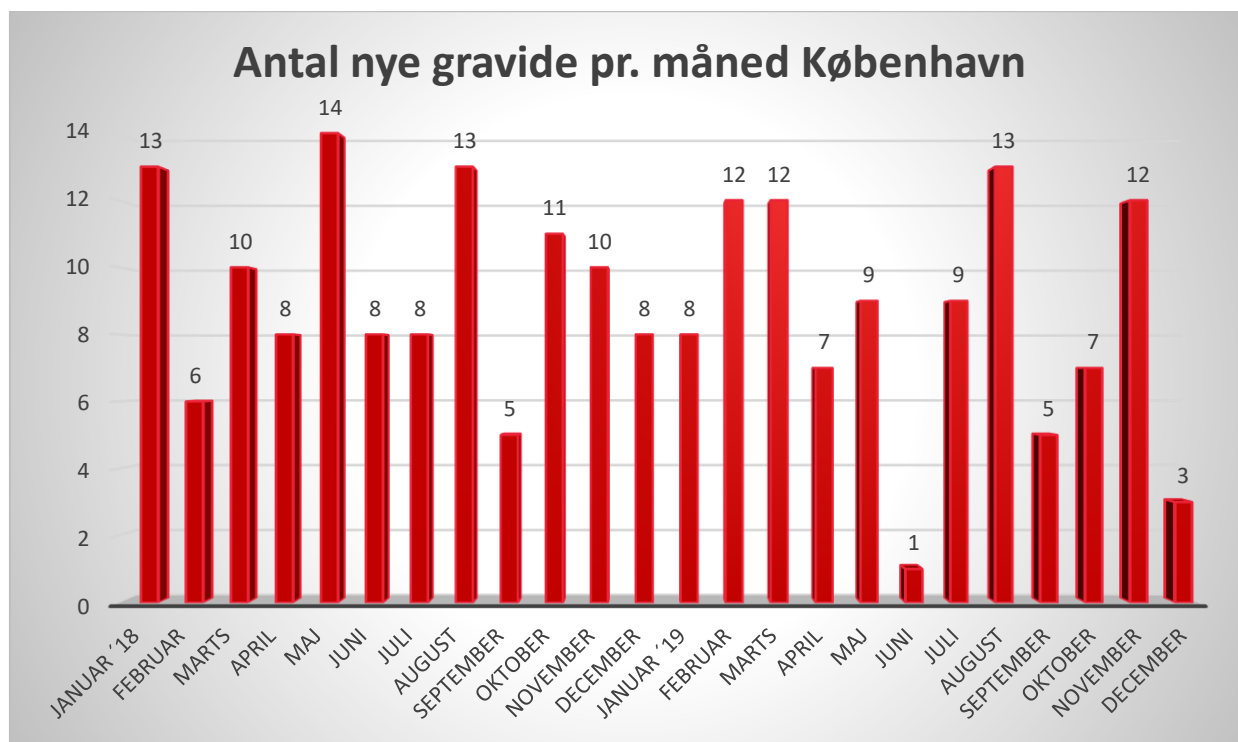
Mange gravide kvinder henvender sig i klinikken i København. Hver måned udarbejdes en optegnelse over nye henvendelser vedrørende graviditet. I denne gruppe er også de kvinder, som får en spontan eller provokeret abort. I alt har 855 kvinder henvendt sig, fordi de var eller fik konstateret, at de var gravide mod 757 fra 2018. Det svarer til en stigning på 98 nye gravide i 2019. Nogle kvinder har vi kun set én gang, men de fleste er kommet flere gange til jordemoder.

Vi spørger ikke til patienternes adresse, men kan med stor sandsynlighed sige, at de gravide kvinder har et sted at bo. Mange har en mand med opholdstilladelse. Skulle der komme en gravid kvinde, som er hjemløs, vil vi naturligvis indgå et tæt samarbejde med de sociale myndigheder for bedst muligt at hjælpe mor og barn.

250 af de i alt 855 gravide kvinder har fået en spontan eller provokeret abort. Antallet af aborter er større end angivet ved diagnoser, hvilket kan skyldes, at aborterne under opgørelsen af diagnoser kun tæller de provokerede aborter. Det er ofte kvinder, som er alene og ikke lever i et etableret parforhold, der foretrækker en abort fremfor at stå alene med et barn og med en illegal opholdsstatus.

Det er en udfordring at følge kvinderne og deres børn efter fødslen. De fleste har født på et hospital, men vi ved ikke med sikkerhed, hvor kvinderne føder. Vi henviser ikke til fødsel, men kan kun rådgive om muligheder og rettigheder, hvorefter kvinderne selv må træffe beslutning om, hvor de vil føde.

Figur 28 viser antal nye gravide kvinder pr. måned fra januar 2018. Vi har opgørelse helt tilbage til august 2011, men figuren er svær at aflæse med så mange måneder. Derfor angives kun de nye gravide fra de seneste to år.

Figur 28. Antallet af nye gravide kvinder i København opgjort pr. måned i perioden 2018-2019.

5.7 Sundhedsplejerske i København

Fra september 2013 har det været muligt at møde en sundhedsplejerske i klinikken. Det er vigtigt for de børn, som ikke får tilbud om kommunal sundhedsplejerske, at de kan blive tilset af både læge og sundhedsplejerske, og mødrene kan få råd og vejledning om amning og barnets trivsel. Derfor er der både en sundhedsplejerske og en børnelæge til stede to gange om måneden svarende til ca. hver anden fredag formiddag. Tilbud om sundhedsplejerske gælder ikke kun de nyfødte børn, det gælder også større babyer og børn.

Vi forsøger hele tiden at gøre de gravide kvinder opmærksomme på vores tilbud om sundhedsplejerske og børnevaccinationer. Vi anbefaler de gravide kvinder, at de kommer igen efter fødslen og medbringer deres barn. Det er meget vigtigt, at den nybagte mor kommer med sin baby, så vi kan tjekke mor og barn og få en god drøftelse om børnevaccinationsprogrammet mv. Et af sundhedsklinikkens formål er at sikre børns sundhed. Nogle nyfødte bliver via hospitalet tilknyttet det offentlige sundhedstilbud med børneundersøgelser og sundhedsplejerske, men det gælder ikke alle nyfødte og slet ikke for den kvinde eller det ægtepar, som ingen opholdstilladelse har. Klinikken vil derfor fortsat have særligt fokus på nyfødte og større børn.

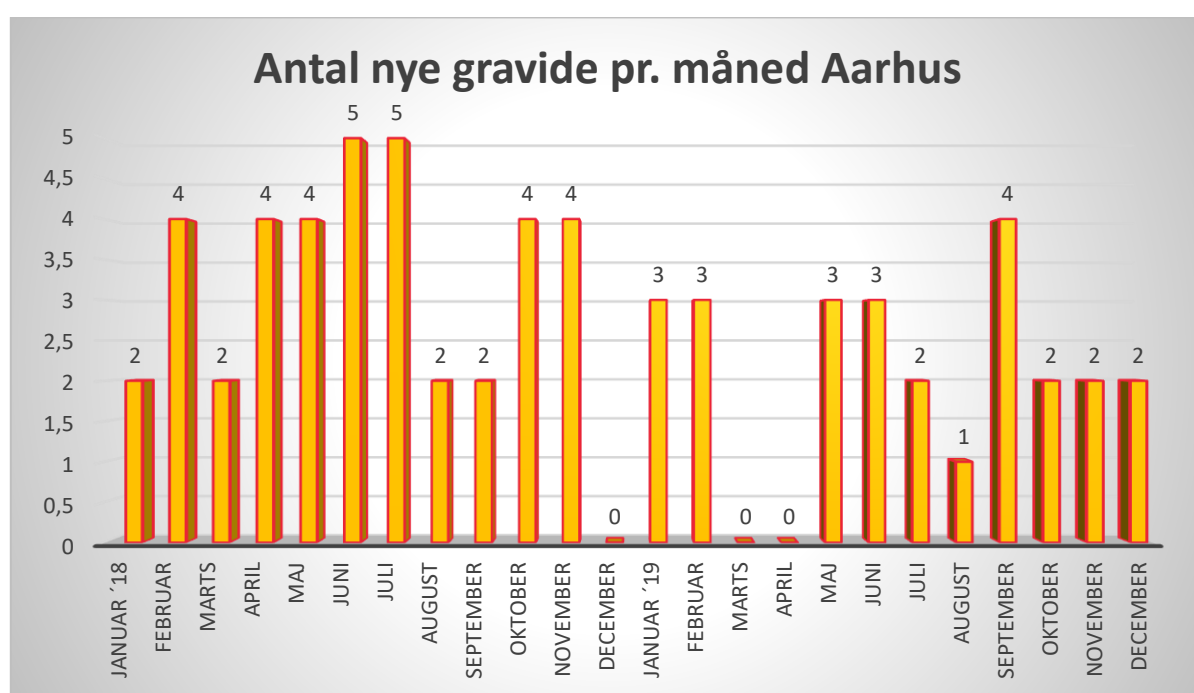
5.8 De gravide kvinder og de nyfødte børn i Aarhus

Der kommer forholdsvis mange nye gravide kvinder til klinikken i Aarhus. Alene i 2019 har vi set 25 nye gravide kvinder mod 38 i 2018. Samlet set har klinikken i Aarhus set 165 gravide kvinder, 22 er endt med spontan eller provokeret abort. Nogle af kvinderne er langt henne i graviditeten ved første besøg. Det betyder, at færre gravide kvinder når at komme mere end én gang til jordemoder. At de gravide kvinder frem for syge mænd så hurtigt har fundet klinikken, kan hænge sammen med, at

kvinderne bor hos dansktalende mænd, som har hørt og læst om klinikken i medierne eller har kunnet orientere sig på internettet.

Det er vigtigt, at kvinderne har mulighed for at få gode råd om amning og børnenes trivsel, også selv om flere af kvinderne bor hos mænd med opholdstilladelse. Fælles for de fleste migrantkvinder er, at de ikke nødvendigvis har deres oprindelige netværk af kvinder at tale med om fødsler og spædbørnspleje, så vi finder det stadig vigtigt, at der findes et tilbud til de nybagte mødre.

Siden september 2015 har klinikken rådet over en sundhedsplejerske. Hun kom typisk den sidste mandag i måneden og kunne tage sig af de nyfødte børn og større børn. Men dette tilbud synes ikke at have virket. Familierne kom på alle andre dage, så sundhedsplejersken kom ofte forgæves. Indtil videre er det lægen, som har almindelig vagt, der tager sig af vaccinationen. Sygeplejersken står til rådighed med råd og vejledning om amning og spædbørnspleje.

Figur 29. Antal nye gravide kvinder i Aarhus opgjort pr. måned i perioden 2018 - 2019.

5.9 Laboratorieprøver i København

Siden december 2011 har frivillige bioanalytikere stået for alle blod- og urinprøver i klinikken i København. Fra 1. januar 2012 er der blevet ført statistik hver aften over, hvor mange af de forskellige prøver, der er blevet taget. Alle prøver undtagen prøver til forsendelse bliver analyseret med det samme i klinikken.

Det har været en stor hjælp for udredningen af patienterne, at det er muligt med det samme at kortlægge en del af de mest almindelige urin- og blodprøver. Det gør det muligt at sætte ind med hurtig behandling, hvis det er nødvendigt.

Alle gravide bliver ved samtykke screenet for HIV, syfilis, hepatitis B, hæmoglobin og blodsukker. Ved hver efterfølgende konsultation hos jordemoder bliver der taget en urinprøve, hvilket forklarer brug af de mange urinstix.

Også andre patienter spørger efter HIV og syfilis test, da de er nervøse for, om de kunne være blevet smittet fx i forbindelse med ubeskyttet sex.

Det samlede billede af de mange test, der bliver foretaget i laboratoriet viser, at bioanalytikerne ofte har travlt på vagten.

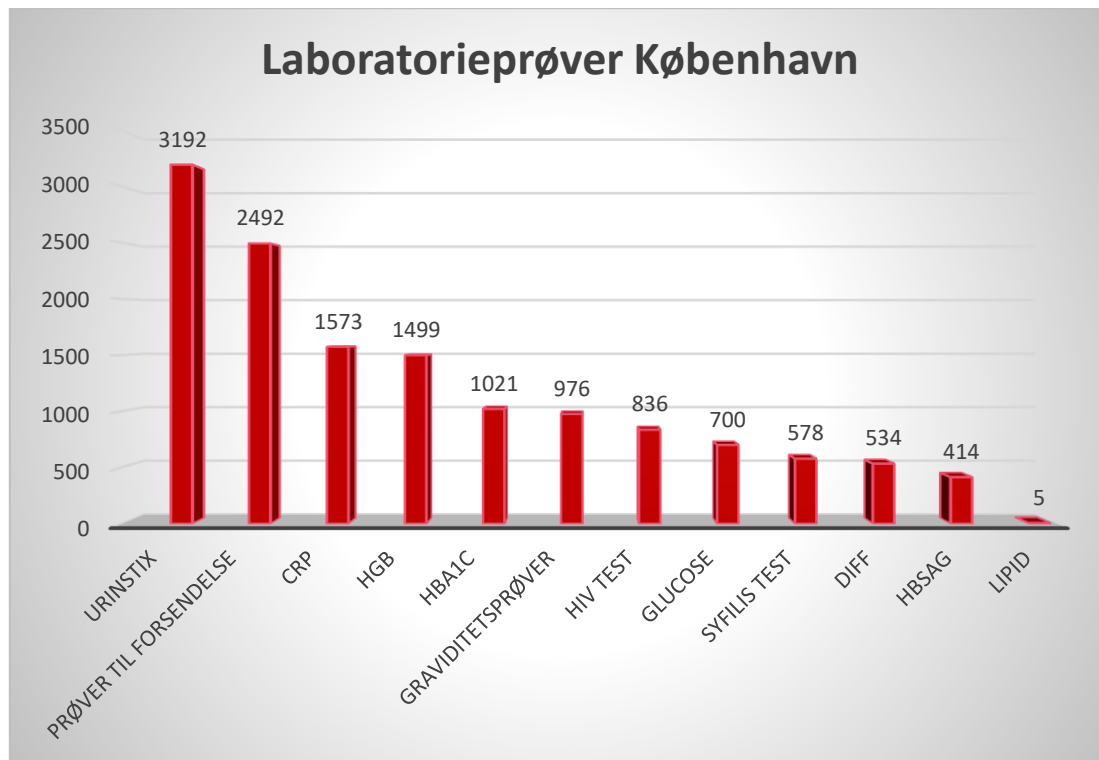
Lidt om de forskellige prøver, vi selv tager:

- Urinstix er en markør for betændelse, proteinstoffer, blod, sukker og ketonstoffer i urinen
- Hgb viser, om der er blodmangel
- CRP måler infektioner
- HIV og syfilis angiver, om der er tale om en af disse kønssygdomme
- Strep A viser halsinfektion med streptokokker – denne test foretages af lægen
- HbA1c angiver det gennemsnitlige blodsukker over de seneste måneder
- Glukose måler blodsukker og kan dermed være en markør i forhold til diabetes
- Differentialtælling viser den procentvise fordeling af hvide blodlegemer og kan indikere infektioner, immundefekter og leukæmi
- LIPID måler den totale kolesterol, som oftest måles på diabetespatienter.

Lidt om de prøver, vi typisk sender:

- TSH er en stofskifteprøve
- ALAT, ASAT er leverfunktionsprøver
- Kreatin er en nyrefunktionsprøve
- Kalium og Natrium fortæller om væskebalancen er i orden
- Gonorre og chlamydia er test for kønssygdomme
- Urindyrkning kan angive, om der er tale om urinvejsinfektioner.

Fordelingen af de prøver, som er taget i laboratoriet i 2019, er næsten identisk med fordelingen i rapporten fra 2018. Antallet af HbA1c test (måler langtidsblodsukker) er steget, hvilket kan hænge sammen med, at vi i 2019 igen har set mange patienter hos diabetesteamet om tirsdagen. De fleste patienter, som besøger diabetesteamet, får samtidig målt deres langtidsblodsukker.

Figur 30. Antal af prøver, der er taget i laboratoriet i København siden januar 2012 til og med 2019.

5.10 Laboratorieprøver i Aarhus

I Aarhus er det også bioanalytikere, der ved hver åbningsaften forestår alle blodprøver. Procedurer er de samme som i København, og det er de samme test, vi tilbyder. Apparater til analyse af test i klinikken er ligeledes de samme.

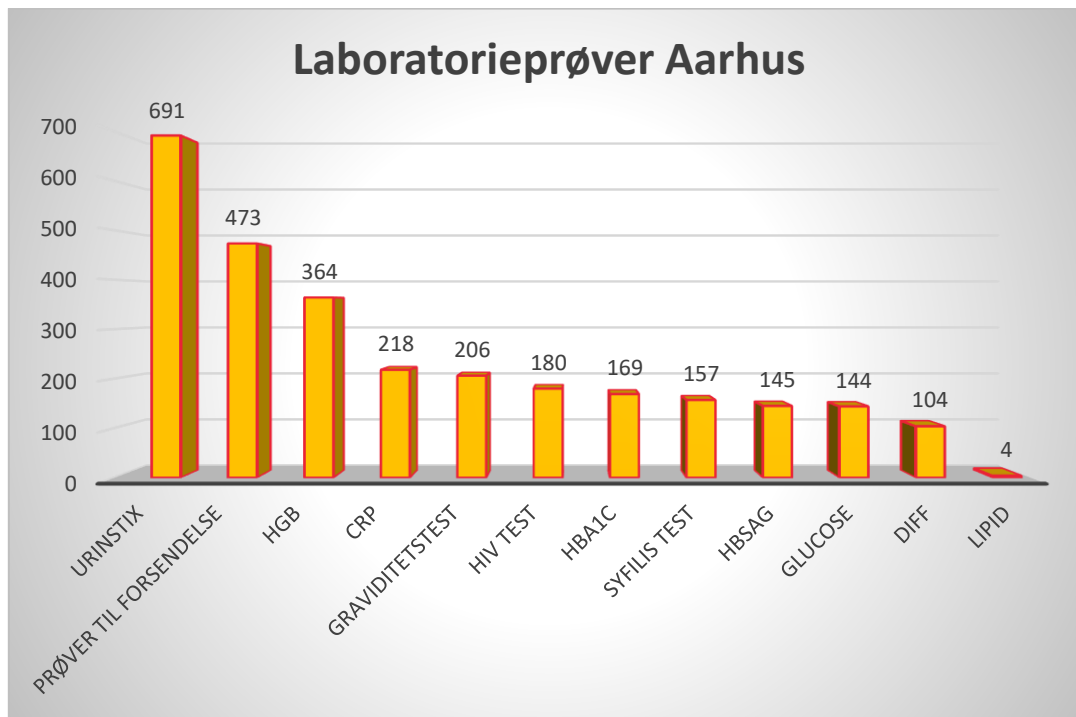
Lidt om de forskellige prøver, vi selv tager:

- Urinstix er en markør for betændelse, proteinstoffer, blod, sukker og ketonstoffer i urinen
- Hgb viser, om der er blodmangel
- CRP måler infektioner
- HIV og syfilis angiver, om der er tale om en af disse kønssygdomme
- Strep A viser halsinfektion med streptokokker – denne test foretages af lægen
- HbA1c angiver det gennemsnitlige blodsukker over de seneste måneder
- Glukose måler blodsukker og kan dermed være en markør i forhold til diabetes
- Differentialtælling viser den procentvise fordeling af hvide blodlegemer og kan indikere infektioner, immundefekter og leukæmi.
- LIPID måler den totale kolesterol, som oftest måles i ft. diabetespatienter.

De prøver, der typisk sendes til analyse, er urin til dyrkning og resistens især fra de mange gravide, kalium og natrium samt test for chlamydia og gonorre. Men der bliver også sendt prøver vedrørende stofskifte, levertal mv.

Alle gravide får tilbud om at få foretaget test for HIV, syfilis, hepatitis B, hæmoglobin og glukose. Resultaterne skrives i vandrejournalen, som kvinden medbringer til hospitalet, når hun skal føde.

Der er taget mange flere af de enkelte prøver sammenlignet med sidste år. Dette er med til at understrege, at der kommer langt flere patienter i klinikken i Aarhus, og der er behov for et sundhedstilbud i Jylland. Det samlede billede af de enkelte prøver svarer næsten til billedet fra 2018.

Figur 31. Antal af prøver, der er taget i laboratoriet i Aarhus siden december 2013 og til og med 2019.

6 PATIENTERNE

En aften i klinikken i København

Klokken er 16.45. Udenfor står allerede flere patienter og venter. Nogle patienter kommer ofte i god tid for at komme hurtigt til, men vi åbner ikke døren før kl. 16.45, da klinikken ikke er en varmestue.

Den første patient til lægen er en filippinsk kvinde, som klager over trykken for brystet. Hun er voldsomt presset af sin situation – mor til en lille pige, faren er dansker, men ude af stand til at tage sig af dem. Så kvinden må trods sit illegale ophold arbejde sort for at forsørge hele familien.

Den næste patient skal til tandlægen. Han har knækket sit gebis, men det kan vi desværre ikke hjælpe med. Tandlægen har yderligere seks patienter – alle med store smerter. Fire får trukket en tand ud. To får lavet fyldninger i store huller. Desværre må vi sende to patienter hjem med besked om at komme igen næste gang, vi har tandlæge. De får smertestillende med sig.

I løbet af de tre timer, klinikken har åbent, kommer adskillige patienter, som skal til lægen. En kvinde fra Brasilien er blevet gravid, men hun ønsker en abort, så der skal bestilles tid til gynækologen. En mand fra Pakistan mangler medicin for sin diabetes. Han henvises til diabetesteamet og følges på apoteket af hjælperen i modtagelsen. En ung mand fra Letland med kendt skizofreni mangler sin medicin. Han bliver tilbudt også at tale med vores psykiater næste uge. En mand fra Nigeria med hoste, ondt i kroppen og lidt feber. Han har formodentlig influenza.

En aften i klinikken i Aarhus

En kvinde fra Afghanistan, som har været i Danmark i otte år, hun har i mellemtiden født to børn, er den første, der træder ind ad døren. Hun har haft svære psykiske udfordringer, så har både brugt vores psykolog, læge og jordemoder. Hun har kæmpet på alle fronter, har lært sig dansk igennem et frivilligt tilbud i en kirke og elsker nu at kunne cykle og bevæge sig frit rundt. Hun vil ikke have noget nummer, for hun kommer bare for at fortælle, at hun nu har fået sin opholdstilladelse. Glæden har ingen grænser.

Den første til lægen er en ung mand fra Algeriet, som har gennemført en farefuld rejse, først over Middelhavet i gummiåb og så videre op gennem Europa, hvor han har hutlet sig igennem. I Danmark bliver han pludselig meget syg og indlagt på hospitalet, hvor man finder ud af, at han har diabetes type 1. Han henvises til vores klinik, hvor han nu bliver fulgt tæt. Vi måler hans blodsukker, taler om hans levevis og hvordan han skal tage sin medicin. Han er bare så glad og taknemmelig.

Lægen får yderligere fire patienter. Den ene er en kvinde fra Marokko med store diffuse smerter i benet. En engelsk mand, som har svære psykiatriske udfordringer ud over sin diabetes, som han ikke kan håndtere. En kvinde fra Syrien, som ønsker recept på p-piller. Og en kvinde fra Iran, som dør med udslæt og kløe på hænderne og armene.

Jordemoderen har tre kvinder den aften. En kvinde fra Irak, som lige har opdaget, at hun er gravid, og som er noget bekymret. En kvinde fra Marokko, som venter sit andet barn. Hun dør en del med kvalme. Og en kvinde fra Zambia, som er begyndt at bløde og må sendes akut på hospitalet.

Endnu en aften kan vi alle fra Aarhus og København gå hjem med en god følelse af at have gjort en kæmpe forskel for de mange mennesker, som kun har klinikken at søge til, når de bliver syge eller gravide. Et arbejde, der giver rigtig god mening.

7 AFSLUTTENDE KOMMENTARER

Sundhedsklinikken har sin berettigelse, rapportens data taler sit eget sprog. Der er et stort behov for sundhedshjælp til den gruppe af mennesker, som ikke har CPR-nummer eller det gule sundhedskort og dermed kun i begrænset omfang har adgang til det almindelige offentlige sundhedsvæsen.

Behovet er tydeligst i København og omegn. Men i 2019 er der igen kommet forholdsmæssigt mange flere patienter i klinikken i Aarhus. I december 2019 åbnede vi en miniklinik i Odense, for bedre at kunne tage vare på migranter på Fyn og i Sønderjylland. I skrivende stund har der kun været to aftener uden patienter. Alle andre aftener typisk en patient, et par aftener med to eller tre patienter. Når der så hurtigt kommer patienter i en helt ny klinik, så tyder det på et behov. Udokumenterede migranter findes overalt i Danmark, men vores udfordring er at sprede budskabet om klinikkernes tilbud, så migranterne ved, hvor de skal henvende sig, når de har behov for sundhedshjælp. Vi må hele tiden arbejde med udvikling af strategier til at formidle det gode budskab om, at der findes et sundhedstilbud til migranterne, så flest mulige kan få glæde af tilbuddet.

Økonomien er også en faktor for, om patienterne har mulighed for at komme til klinikken i København, Odense eller Aarhus. Det er dyrt at rejse fra fx Nordjylland eller Sydsjælland til de tre store byer. Ofte er der tale om mere end et besøg.

I foråret 2020 bliver det længe ventede forskningsprojekt, der har fokus på de gravide kvinder og de nyfødte børn, færdigt. Det er MESU (Forskningscenter for Migration, Etnicitet og Sundhed), som står for forskningen. Resultaterne synes at pege på, at alle de gravide kvinder er yderst tilfredse med sundhedsklinikkens tilbud, de føler sig trygge og set og hørt på deres behov. Men de er også generelt usikre på deres rettigheder og kan være utrygge ved at henvende sig til det offentlige sundhedsvæsen. Flere kvinder kommer ikke til efterfølgende vaccination af børnene. Dels kan det være en udfordring at komme afsted med et lille barn ofte langvejs fra, dels får nogle besøg af kommunens sundhedsplejerske og kan bruge farens læge til barnet. Men der er stadig ubesvarede spørgsmål om, hvor de mange nyfødte børn bliver af og hvem der sørger for vaccinationer. Den samlede konklusion skal bruges til mere målrettede tiltag for at sikre, at alle børn har et tilbud om vaccinationer. Måske skal der gøres en særlig indsats med at informere alle fødesteder om vores tilbud til de nyfødte børn.

For de tre afdelinger af klinikken gælder, at tilbud om behandling hele tiden udvikles i takt med patienternes behov. Dette udviklingsarbejde stopper formodentlig aldrig, i og med der hele tiden kommer nye frivillige behandlere og nye patienter.

Yderligere information om klinikken kan fås ved henvendelse til klinikkens leder Vibeke Lenskjold, tlf.nr. 3171 6164, e-mail vilen@rodekors.dk

Se også sundhedsklinikkens hjemmeside: <https://www.rodekors.dk/det-goer-vi/sundhedsklinik>

Rapporten er forfattet af:

Vibeke Lenskjold, projektleder og leder af sundhedsklinikken i København, Odense og Aarhus, marts 2020.